Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ

Урысей Федерацэм ПсэупІэмкІэ и кодексым и 157.1-нэ статьям, «Урысей Федерацэм коммунальнэ Іуэхутхьэбзэхэм я уасэу цІыхухэм щатхэр зэрызэрахъуэкІ индексхэр зыхуэдизыр убзыхуным и ІуэхукІэ» 2014 гъэм мэлыжьыхым и 30-м Урысей Федерацэм и Правительствэм къыдигъэкІа унафэ №400-м, Урысей Федерацэм и Правительствэм 2015 гъэм жэпуэгъуэм и 28-м къыдигъэкlа унафэ №2182-р-м япкъ иткlэ **унафэ сощl**: 2016 гъэм Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и му-

ниципальнэ щІыналъэхэм коммунальнэ Іуэхутхьэбзэхэм я уасэу цІыхухэм щатыр зэрызэрахъуэкІымкІэ зыщхьэпрыкі мыхъуну индекс нэхъ ин дыдэхэр къэштэн.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэ КІУЭКІУЭ Юрий

Налшык къалэ 2015 гъэм щэкlуэгъуэм и 27-м

№175-УГ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Наркотикхэм япэщіэтынымкіэ и комиссэм хэтхэр къэщтэным и ІуэхукІэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ

1. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Наркотикхэм япэщіэтынымкіэ и комиссэм хэтхэр къэщтэн мы Указым и гуэдзэным зэритым хуэдэу.

2. Къару ямы эжу къэлъытэн: «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Наркотикхэм япэщІэтынымкІэ и комиссэм и ІуэхукІэ» 2014 гъэм мэлыжьыхьым и 30-м Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм къыдигъэкІа Указ №101-УГ-м и пункт

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Наркотикхэм япэщІэтынымкІэ и комиссэм хэтхэм, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм 2014 гъэм мэлыжьыхьым и 30-м къыдигъэкІа Указ № 101-УГ-мкІэ къищтам, зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным и ІуэхукІэ» 2014 гъэм мэкъуауэгъуэм и 27-м Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм къыдигъэкІа Указ № 141-УГ-м.

3. Мы Указым къару егъуэт Іэ щыщІэздза махуэм щегъэжьауэ

> Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и КІУЭКІУЭ Юрий Іэтащхьэ

Налшык къалэ 2015 гъэм щэкІуэгъуэм и 30-м №176-УГ

> Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм 2015 гъэм щэкІуэгъуэм и 30-м къыдигъэкІа Указ №176-УГ-мкІэ къищтащ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Наркотикхэм япэщІэтынымкІэ и комиссэм хэтхэр

Кіуэкіуэ Ю. А. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэр *(Комиссэм и унафэщІщ)*

Сокъур О. Хь. - Урысей Федерацэм Наркотикхэр зэрызэблагъэкІым кІэлъыплъынымкІэ и федеральнэ къулыкъущІапІэм и управленэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыІэм и унафэщІыр (Комиссэм и унафэщІым и къуэдзэщ)

Алэкъей А. М. - Налшык къалэ округым и щІыналъэ администрацэм и Іэтащхьэр (зэгуры Гуауэ)

Бесчокъуэ А. Ш. - Минераловодскэ таможнэм и Къэбэрдей-Балъкъэр таможнэ постым и унафэщІыр Егоровэ Т. Б. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и

Парламентым и УнафэщІыр *(зэгурыІуауэ)* Емуз Н. Гъу. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и УнафэщІым и къуэдзэр - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм егъэджэныгъэмкіэ, щіэ-

ныгъэмрэ щіалэгъуалэм я іуэхухэмкіэ и министрыр Ещыгуауэ Р. Ш. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Экономикэ, жылагъуэ шынагъуэншагъэмкІэ и советым и Секретарыр

Жариков О. О. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм

и прокурорыр *(зэгурыІуауэ)* Канунников В. А. - Урысей Федерацэм и Президентым и полномочнэ ліыкіуэу Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым щыІэм и аппаратым Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм къегъэщІылІа и федеральнэ ин-

спектор нэхъыщхьэр **Къуэдзокъуэ М**. М. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Администрацэм и УнафэщІыр

КІурашын А. В. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Граждан жылагъуэ ІуэхущІапІэхэм ядэлэжьэнымрэ лъэпкъхэм я Іуэхухэмкіэ и управленэм и унафэщіыр Мер Ю. Хъ. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и

Суд Нэхъыщхьэм и УнафэщІыр (зэгурыІуауэ) Мэржэхъу М. Хь. - Тезырхэр егъэпшынынымкІэ федеральнэ къулыкъущІапІэм и управленэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыІэм и унафэщІыр (зэгуры-

Мусуков А. ТІ. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и УнафэщІыр

Ромашкин И. К.- къэрал кіуэці Іуэхухэмкіэ министру Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ́м щыІэр *(зэгуры́-*

Лъеиншэ М. Хь. - Іэпхъуэшапхъуэхэм я Іуэхухэмкіэ федеральнэ къулыкъущапіэм и управленэў Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыІэм и унафэщІыр (зэгурыІуауэ)

Усов О. Л. - Урысей Федерацэм Шынагъуэншагъэмкіэ и федеральнэ къулыкъущіапіэм и Управленэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыІэм и унафэщІыр (зэгуры/уауэ)

Устэ В. Хь. - Урысей Федерацэм СледствэмкІэ и комитетым СледствэмкІэ и управленэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыІэм и унафэщІыр (зэгурыІуауэ)

Шэт И. М. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэщіым и къуэдзэр - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм узыншагъэр хъумэнымкІэ и министрыр

бгъэлэжьэну, бгъэшэрыуэну ухуеймэ,

адыгэбзэкіэ къыдэкі газетым Іэмалыфі

къует. Узэджэн щыбгъуэтынущ мы газетым:

шІэр къэзыгъэлъагъуэхэр, художественнэ

тхыгъэхэр - узыхуейр къыхэх! Шэбэтым

ФИФІ ФЫМЫГЪЭПУД, ФИ ІЕЙ ФЫМЫГЪЭПЩКІУ

Nº235 (23.143)

■ 2015 гъэм дыгъэгъазэм (декабрым) и 8, гъубж
■ Тхьэмахуэм тхуэ къыдок!
■ И уасэр зы тумэнщ

КъБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА

И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ

КІУЭКІУЭ Юрий:

«Ар къызыхцигъэщіар сымаджэхэр гъэхъцжынырт»

депутат, Республикэ клиникэ сымаджэщым и дохутыр нэхъыщхьэ Боттаев Хьэдис Хьэсэней поселкэм дэт ліащ республикэм и унафэщіхэр, Парламентым и депутатхэр, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм я ліыкіуэхэр, дунейм ехыжам и лэжьэгъухэмрэ ныбжьэгъухэмрэ.

ЩЫГЪУЭ пэкіум къыщыщыпсалъэм Къэбэрдей-Балъкъэрым и Іэтащхьэ гъуащ лІыукІри абы и щІыбым къыдэт-

Дыгъуасэ ціыхуищэ бжыгъэхэр Кіуэкіуэ Юрий жиіащ республикэм <u>шызэблэкіаш шіэпхъаджашіэхэм</u> узыншагъэр хъумэнымкіэ и Іэнатіэр яіэшіэукіа, КъБР-м и Парламентым и егъэфіэкіуэным Боттаев Хьэдис къаруушхуэ зэрырихьэлІар. «Ар къызыхуигъэщІар сымаджэхэм еІэзэнырт. ИкІи абы и фэеплъ нэхъыф дыдэу увынщ и унэм. Гузэвэгъуэ зэхыхьэм ирихьэ- дунейм ехыжам республикэм и сымамые шышк мехедыд ни ахен шежд щригъэжьа Къэбэрдей-Балъкъэрым и цІыхухэм хуащІэ медицинэ Іуэхутхьэбзэхэр егъэфіэкіуэнымкіэ лэжьыгъэм адэкІи пыщэныр», - къыхигъэщхьэху-

кІащ Кіуэкіуэ Юрий. КъБР-м и Іэтащхьэм къигъэлъэ-

хэри хабзэхъумэ органхэм зэман кІэщіым къриубыдэу къызэрагъуэтыфынур быдэу и фІэщ зэрыхъур.

Боттаев Хьэдис и зэфіэкіымрэ и цІыхугъэмрэ зэрыиным, ар лэжьэгъу, ныбжьэгъу пэжу зэрыщытам тепсэлъы хьащ УФ-м и Федеральнэ Зэхуэсым и Къэрал Думэм и депутат Геккиев Заур, КъБР-м Узыншагъэр хъумэнымкіэ и министерствэм и жылагъуэ советым и тхьэмадэ **Бер Мухьэдин**, Прохладнэ къалэ округым и щІыналъэ администрацэм и Іэтащхьэ Кладько Игорь сымэ.

Боттаев Хьэдис дыгъуасэ Хьэсэней къуажэм щыщІалъхьаш.

«Урысей зэкъуэт» партым цІыхухэр куэдкІэ щогугъ

«Урысей зэкъуэт» урысейпсо политикэ партыр дыгъэгъазэм и 1-м илъэс <u> 14 ирикъуащ. А махуэм</u> къэралым щыІэ парт организацэ псоми я жылагъуэ Іуэхущіапіэхэр лэжьащ икІи я гурыгъу-гурыщІэхэр <u>яІуэтэн папщІэ абыхэм</u> цІыху куэд яхэтащ.

ЦІЫХУХЭР ирагъэблэгъащ партым и тхьэмадэ Медведев Дмитрий и жылагъуэ екіуэліапізу Налшык дэтым, апхуэдэхэу щІыналъэхэм щыІэ къудамэхэм я екІуэлІапІэхэм. Псори зэхэту а махуэм я щхьэ ІуэхукІэ ціыху 211-рэ партым и Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ къудамэм хэтхэм зыхуагъэзащ. ЦІыхухэр нэхъыбэу зыгьэпіейтейр псэупіэкіэ я зэрызэкІэлъымы-Іуэхур кІуэрщ, псэупІэ-коммунальнэ хозяйствэм, узыншагъэр хъумэнымкІэ ІэнатІэм я Іуэхутхьэбзэхэм япыщІа нэ-

гъуэщІ Іуэхухэрщ. Тхьэусыхафэхэм я нэхъыбапІэр а махуэ дыдэм зэпкърахри, зыхуэфащэ унафэхэр тращІыхьащ. Нэхъ куууэ зэлэжьын хуейхэр зэхагъэкІри, абыхэм ехьэліауэ адэкіэ ящІэн хуейхэр яубзыхуащ.

хэм уакъыхуеджэнуи хьэлэмэтщ - я гуп-

сысэм зрегъэужь. Ауэ «Адыгэ псалъэр»

къыщ ыхэсхым и щхьэусыгъуэ нэхъыщхьэр

ПЕЧОНОВ Владилен.

ХЬЭГЪЭБАНЭ Фатіимэт.

Нартан къчажэ

Армениер парламент республикэм хуокІуэ

Дыгъэгъазэм и 6-м Армением щекіуэкіащ я конституцэм зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным теухуа референдум.

Къэралыр сыт хуэдэ унафэ щІыкІэ зытетынур? Президентра хьэмэрэ парламентра унафэр зыіэщіэлъын хуейр? Апхуэдэ Іуэхут абы къыщаІэтар.

ІзІэтым кърикІуахэр щызэхалъхьэжым нагуэ къызэрыхъуащи, хэхыпІэ участпроцент 63-м щІигъур зи телъхьэр къэрал унафэр парламентым ищІынырщ.

Референдумым кърикІуахэм Армением и иджырей президент Саргсян гухьэныгъэм и ныпыр Серж Іэмал кърат премьерминистр къулыкъум пэрыту росоюзым и ныпщ. къэрал унафэр ищІыну. Абы и пІалъэр 2018 гъэм еух икІи къэрал къулыкъум аргуэру щІэбэныну хуиткъым.

Еврэ минищэм щІигъу

Австрием и къалащхьэ Венэ щыпсэу цІыхухъум илъагъур и фІэщ мыхъущэурэ Дунай псым хэпкіащ - абы еврэ хъушэ кърихьэхырт.

Ар зылъэгъуахэр хуабжьу къэгузэват, лІым псым зригъэтхьэлэну зыхидза къафіэщіри икіи полицэр къыхахыжащ. Ахъшэхэр гъэпэщым щабжым, ахэр еврэ мини- гуры уэныгъэм. щэм щІигъуу къыщІэкІащ. Хабзэхъумэхэм зэкІэ ящІэркъым ахъшэхэр абы хэзыдзари, ахэр къыздикІари.

Венэ полицэм къулыкъу шызышІэ Хахслингер Роман цІыхухэм къазэрыжријамкјэ, ахъшэ псыфхэр ягъэгъущыжащ икІи ар зеинкІэ хъунур зэхагъэкІ. «Ахъшэр зейр къыкъуэкІрэ ахэр и мылъкуу зэрыщытым щыхьэт темыхъуэфмэ, доллар минищэр псым къыхэзыщыпыкІа цІыхухъум иратынри зыхуэІуа щыІэкъым», - жиlащ абы.

♦Урысей казначействэр къыщызэрагъэпэща махуэщ. 1992 гъэм УФ-м и Президент Ельцин Борис Іэ щІидзащ «Федеральнэ казначействэм теухуауэ» за-

♦Узбекистаным и Конституцэм и махуэщ ♦Къыргъызстаным и ракэ 1997-м къекіуэліахэм я диомрэ телевиденэмрэ я лэжьакіуэхэм я махуэщ **♦**Болгарием щагъэлъапІэ

> ♦1955 гъэм Европэм и Советым и Парламентым а зэкъищтащ. Иджыпсту ар Ев-**♦1980 гъэм** «Битлз» гуп

студентым и махуэр

цІэрыІуэм (Инджылыз) хэт Леннон Джон яукІащ. **♦ 1991** гъэм Белоруссием щыщ Вискули щІыпІэм деж РСФСР-м и Президент Ель-

цин Борис, Украинэм и Президент Кравчук Леонид, Беларусь Республикэм и Совет Нэхъыщхьэм и Унафэщ1 Шушкевич Станислав сымэ щІадзащ CCCP-p

къраджащ. ПсынщІэ дыдэу зэрыщымыІэжым, Къэрал къэса хабзэхъумэхэм ахъ- Щхьэхуитхэм я Зэгухьэнышэхэри цІыхухъури Дунай гъэр (СНГ) къызэрызэратеухуа

> ♦УэрэджыІакІуэ, УФ-м щіыхь зиіэ и артисткэ Шэрий Иринэ къыщалъхуа махуэщ.

♦Совет актрисэ, РСФСР-м щіыхь зиіэ и артисткэ Румяновэ Кларэ къызэралъхурэ

илъэс 86-рэ ирокъу. ♦Киномрэ театрымрэ я актёр цІэрыІуэ, Урысейм и ціыхубэ артист Борисов Лев къызэралъхурэ илъэс 82-рэ ирокъу.

♦СССР-ми УФ-ми яціыхубэ артисткэ, УФ-м и Къэрал саугъэтыр шэнейрэ зыхуагъэфэша Фрейндлих Алисэ и ныбжьыр илъэс 80 ирокъу.

♦Урысейм и цІыхубэ артист Стеблов Евгений и ныбжьыр илъэс 70 ирокъу. ♦США-м щыщ, дуней псом щыцІэрыІуэ актрисэ, «Рскар» саугъэтыр зрата Бэсинджер Ким и ныб-

жьыр илъэс 62-рэ ирокъу. ♦Сирием щыщ адыгэ кинорежиссёр, Японием, Иракым, Иорданием щекіуэкіа кинофестивалхэм

текІуа Анзор Нэждэт и ныбжьыр илъэс 62-рэ ирокъу. ♦Экономикэ щІэныгъэхэм я доктор, КъБКъУ-м и профессор Шыд Андемыркъан и ныбжьыр илъэс 61-

рэ ирокъу. ♦АР-м и цІыхубэ сурэтыщІ Еутых Іэсият къыщалъхуа махуэш.

Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкІэ, Налшык пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градуси 6 -8, жэщым градуси 2 - 3 щыхъунущ.

> Зыгъэхьэзырар ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Жагъуэгъурэ щ асэгъурэ зимыІэ щыІэкъым.

Гу зылъытапхъэ

КъБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм жэщми махуэми щолажьэ коррупцэм пэщІэтыным теухуауэ пІащІэгъуэкІэ цІыхухэр здэпсалъэ хъун телефонхэр: 8(8662) 40-89-70, 40-34-32.

• Джэрпэджэж

УнафэщІым и псалъэм

Урысей Федерацэм и Президент Путин Владимир УФ-м и Федеральнэ Зэхуэсым зэрызыхуигъэзам нэхъыщхьэу хэлъар пэублэ хуищ ауэ жып з хъунущ. Иджыпсту хэти зыгъэгузавэ дунейпсо терроризмэм зэребэныпхъэ Іэмалхэр, абы папщІэ псори зэкъуэувэн зэрыхуейр, радикалхэмрэ экстремистхэмрэ ди къэралым гъунэгъу къыхуэмыхъу щІыкІэ зэрыгъэкІуэдыпхъэр къыхигъэщащ Путиным.

АРМЫРАМИ, щытыкІэ гугъу дызэрытыр нэхъри зэІигъэхьащ ди кхъухьлъатэр тыркухэм къызэрыраудыхам. Ар бгъэгъу мыхъуну къэзылъытэ Путинымрэ ящІар зэрыкъуаншагъэмкІэ зыкъэзымыумысыж Эрдогъанрэ зэщыенныр къэралитым дежки фейдэкъым, я зэхуаку дэлъ экономикэ зэпыщІэныгъэхэр къэплъытэмэ. Абы и щІыІужкІи, дэ, адыгэхэм, нэхъ куууэ зыхыдощІэ ди лъэпкъэгъу мелуани 7-м шІигъу зэрыс къэралыр бий зэрытхуэхъур. А Іуэхур Тыркум щыпсэу ди къуэшхэми ягу къоуэ. Сыт щхьэкІэ жыпІэмэ, Кавказ зауэжьым и лъэхъэнэм зи адэжь лъахэр зрагъэбгына шэрджэсхэр хэкум укъэзышэж гъуэгум къызэрытеувэжрэ куэд щІакъым. Иджыт абыхэм я щІэблэр ди деж щрагъаджэу, зэІыхьлыхэмрэ зэныбжьэгъухэмрэ лъагъунлъагъу зэкІэлъыкІуэу, хэкум къыхуэпабгъэхэр къэІэпхъуэжу щыхъуар. Апхуэдэ зэпыщІэныгъэр аргуэру лъэлъэжмэ, дунейм тепхъа лъэпкъым и зэран екІынущ. Урысеймрэ Тыркумрэ я зэхуаку зауэ куэд къыдэхъуати, зы закъуэрщ Тыркур щытекІуар, адрей псори Урысейм къихьащ. Ар къалъытэу тыркухэм Іуэхур куу ямыщІыныр тэмэмт. Дэри абы хуабжьу дыщогугъ.

Къэрал кіуэціым щекіуэкіхэм ящыщу зы унэтыныгъи къигъэнакъым Путин Владимир зылъэмы эсарэ къалэн пыухык ахэр къыщимыгъэлъэгъуарэ. Мэкъумэш Іэнатіэм, промышленностым, хьэрычэтыщіэ Іуэхум Президентым щигъэбелджыла къалэнхэр къызыхуэтыншэу дгъэзащІэмэ, Урысей Федерацэм и лъэр нэхъ быдэ зэрыхъунум, дунейпсо сатум дызэрыхыхьэфынум, ерыскъы ІэфІхэр, узыншагъэм емыгуэуэнухэр къызэрыщІэдгъэкІыфынум я мызакъуэу, къуажэ нэхъ пхыдзахэм дэс ди цІыхухэми лэжьыгъэ ІэнатІэ ягъуэтынущ, ди лъахэгъухэм я псэукіэр ефіэкіуэнущ. Къапщтэмэ, УФ-м и УнафэщІым сыт щыгъуи тегъэщІапІэ ищІыр аращ - цІыхубэр нэхъ тыншу, зыхуей хуэзэу псэунырщ.

Къыхэгъэщыпхъэщ экономикэ, политикэ, нэгъуэщТ сыт хуэдэ Іуэхугъуи къащти, сытми куууэ пхрыплъыф, унафэ пыухык а къэзыштэф Президент дызэри Гэр. Абы и псалъэм и э пщ эмрэ и Іуэхущ афэк э игъэлъагъуэ щапхъэмрэ къэралым и пщІэр elэт, зыужьыныгъэр и гъуазэу мэкіуатэ.

ХЬЭФІЫЦІЭ Мухьэмэд,

«Адыгэ псалъэ» газетым и редактор нэхъыщхьэ, Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и тхьэмадэ.

КъалэныщІэхэр егъэнаІуэ

Илъэс къэси хуэдэу, УФ-м и Президент Путин Владимир дыгъэгъазэм и 3-м Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхүэсым зыхуигъэзащ. Къэрал зыужьыныгъэм и унэтіыныгъэ куэд къыщыгъэнэіуа Зэрызыхуигъазэм щынэхъыщхьэхэм ящыщщ экономикэмрэ къэрал щІыб политикэмрэ епхахэр. Абыхэм къадэкіуэу абы къыщыгъэлъэгъуащ щіэныгъэмрэ егъэджэныгъэмрэ ехьэліа Іуэхугъуэхэри.

ДИ КЪЭРАЛЫМ щекіуэкі демографие политикэм мыхьэнэшхүэ щызиГэхэм ящыщу Президентым къыхигъэщхьэхүк ащ школ к үэгъуэ ныбжым щадэлажьэ 1энатіэр адэкіи егъэфіэкіуэн зэрыхуейр. Дэфтэрым зэрыщыжы амкіэ, блэкіа илъэси 3-м къриубыдэу сабий садхэм кіуэну Іэмал ягъуэтащ иджыри ціыкіу мин 800-м щІигъум, ауэ а унэтІыныгъэр дяпэкІи гулъытэншэ ящІынукъым. Сабий зэчииф вхэр лъэпкъыр зэрыгушхуэ хъугъуэ-

фІыгъуэу зэрыщытыр къыхигъэщу, Президентыр тепсэлъыхьыжащ Сочэ щыІэ «Сириус» ныбжьыщІэ центрым щекіуэкіа зэіущіэ хьэлэмэтым икіи жиіащ ипэжыпіэкіэ гупсысэ хьэлэмэт, мурад лъагэхэр зиіэ щІэблэ къэралым къызэритаджэр, абыхэм я ехъулІэныгъэхэм ар икъукіэ зэрыщыгуфіыкіыр. Егъэджэныгъэгъэсэныгъэ ІэнатІэм пэрыт дэтхэнэми къытхуэгъэзащ абы и псалъэхэр: «Иджырей школакІуэм щІэныгъэ куу, творческэ зыужьыныгъэ лъагэ игъуэтын папщІэ, Іэмал псори етын хуейщ, ар зыщыпсэу щІыпІэмрэ къызыхэкІа унагъуэм ябгъэдэлъ мылъкумрэ емылъытауэ».

Зэрызыхуигъазэм увып эхэха щеубыд егъэджэныгъэ ІуэхущІапІэхэр къызыхуэтыншэу лэжьэн папщІэ, зыхуей-зыхуэныкъуэ техникэрэ Гэмэпсымэхэмк э нэсу къызэгъэпэщыным. Президентым зэрыжи амк іэ, еджапіэхэр, гъэсапіэхэр егъэфіэкіуэным, зэгъэпэщыжыным, щіэхэр ухуэным илъэс къакіуэ хухахынущ федеральнэ мылъкум щыщу сом мелард 50-м нэс. КъинэмыщІауэ, дэфтэрым къыщыгъэлъэгъуащ егъэджэныгъэм и фіагъым хэгъэхъуэнымкіэ, егъэджакіуэм и пщіэр жылагъуэм къыщыіэтынымкіэ, ныбжьыщіэхэм щІэныгъэ гуэдзэн егъэгъуэтынымкІэ, экономикэр зыхуэныкъуэ Іэщіагъэліхэр гъэхьэзырынымкіэ дяпэкіэ лэжьыпхъэхэр

ЖыпІэнурамэ, УФ-м и Президентым УФ-м и Федеральнэ Зэхуэсым Зэрызыхуигъэзар ди дежкіэ мурадыщіэхэр дэзыгъэщі, лъагапіэщіэхэр зыіэрыдгъэхьэным дыкъыхуезыджэ дэфтэр нэхъыщхьэхэм ящыщщ. Апхуэдэу абы къыщыгъэлъэгъуа куэдым тетщІыхьынущ илъэсыщІэм щызыхуэдгъэувыжыну къалэнхэри.

ШЫБЗЫХЪУЭ Иннэ,

УФ-м егъэджэныгъэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ, Нарткъалэ дэт курыт школ №2-м и унафэщі.

Дэтхэнэми къыіэрыхьэн хуейщ Пощтым и лэжьак Іуэхэм зэбграхмэ, ди газетым мазихым сом 839-рэ к Іэп Іейк Іэ

• «Адыгэ псальэр» къыхызох

Бзэр егъэлажьэ, егъэшэрыуэ

сфіэфіщ, нэхъыбэу сигу къыдыхьэ тхыгъэ- хуэ хъыбар гъэщіэгъуэнхэр, нэщэнэхэр,

хэр зытет къыдэкІыгъуэхэр зэхузохьэс. Бзэр гушыІэхэр, псалъэжьхэр. Мыбыхэм сабий-

«Адыгэ псалъэр» къыхызох. Седжэну къытІэрыхьэм ит «Малъхъэдисым» къыто-

88-рэ и уасэщ. Пощт ІуэхущІапІэхэм газетыр къыщыІахыжмэ, сом 758-рэ кІэпІейкІэ 76-рэ щІатыну аращ.

Ди индексыр 51531

политикэ, экономикэ Гуэхухэр, къуажэ гъа- ар адыгэбзэк зэрытхаращ

Псалъэм и пщІэр

● КъБР-м и Парламентым

КъБР-м и Парламентым и Президиумым и зэјущіэм комитетхэм щыхухах зэманым хиубыдэу депутатхэр хэплъащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и ціыхубэ хъыбарегъащіэ іуэхущіапіэхэм я щытыкіэм, ахэр зыхэт гугъуехьхэм, адэкіэ заужьынымкіэ щыіэ іэмалхэм япыщіа Іуэхухэм. Абы теухуауэ зэіущіэм къыщыпсэлъащ Щэнхабзэмкіэ, граждан жылагъуэ ІуэхущІапІэхэм зегъэужьынымрэ ціыхубэ хъыбарегъащіэ іуэхущіа-<u>піэхэмкіэ комитетым и унафэщі Пащты</u>

ДОКЛАДЫМ къызэрыхэщамкіэ, мы зэманым Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм шатхауэ шыІэ цІыхубэ хъыбарегъащІэ ІуэхущІапІэхэр 53-рэ мэхъу. Абыхэм ящыщу 40-р печатымкіэ Іуэхущіапіэхэрщ, 13-р электрон ІуэхущІапІэхэрщ икІи абыхэм яхэтщ республикэ газету 5, республикэ журналу 6, муниципальнэ газету 13, зы республикэ телерадиоканал, зы руспубликэ хъыбарегъащІэ агентствэ.

ЦІыхубэ хъыбарегъащІэ ІуэхущІапІэхэм я лэжьыгъэр зэблэзыгъэкІ хабзэ лъабжьэхэм я гугъу щищІым Пащты Борис къыхигъэщхьэхук ащ ахэр дагъуэншэу зэрыщымытыр, егъэфІэкІуэн хуейхэр зэрахэтыр, ауэ, зэрыщыту къапщтэмэ, цІыхум, гражданиным и хуитыныгъэхэмрэ щхьэхуитыныгъэхэмрэ хъумэныр, апхуэдэу цІыхубэ хъыбарегъащі Іуэхущіапіэхэм я хуитыныезэгъыу хъумэныр къызэрызэрагъэпэ-

Доклад зыщІам зэрыжиІамкІэ, республикэм шылажьэ ціыхубэ хъыбарегъащіэ ІуэхушІапіэхэм гъэ къэс ирагъэфакіуэ къэрал властым и органхэмрэ щІыпІэ унафэр зезыгъакіуэ органхэмрэ я лэжьэкіэр къызэрагъэлъагъуэр. Апхуэдэу зыхуэфащэ хъыбарегъащіэ тхыгъэ псори хэіущіыіу щІыныр щыгувэ къэхъужыркъым.

А зэхъуэкІыныгъэ хъарзынэхэм къадэкІуэу комитетым и унафэщІым гулъытэ хэха зыхуэщІыпхъэ Іуэху зыбжани къыхигъэщащ. «Языныкъуэхэм деж цІыху къызэрыгуэкІым и дежкІэ зэхэщІыкІыгъуейщ КъБР-м и къэрал органхэм, псом хуэмыдэу социальнэ ІэнатІэм пыщІахэм, я лэжьыгъэм теухуа метериалхэр зэрат бээр. Дэ зэпымыу- депутатхэм яхуи уэтащ КъБР-м Печатымрэ уэ жыдоlэ бжыгъэ зэмылlэужьыгъуэхэр километрхэмрэ метр зэбгъузэнатІэхэмрэ нэгъэсауэ къызыгурыІуэр ІэщІагъэлІхэм я закъуэу зэрыщытыр. КъызэрыгуэкІ цІыхур зыхущіэкъур а бжыгъэхэр ипэжыпіэкіэ зищіысырщ: езыр зытес уэрамым, зыдэс щызэхалъхьа «Информацэм и Іэнатіэр» хьэблэм, щыпсэу къуажэм псы зрикІуэ бжьамийуэ щаукъуэдиину километр бжыгъэрщ, гъуэгухэм асфальту тралъхьэнур зыхуэдизырщ, амбулаторэ, сабий сад хьэзыр ящіынрэ ямыщіынрэщ.

къэрал органхэм я лэжьыгъэм щытепгъэхъу щыющ. Къэрал Іуэхущіапіэхэм я хэр щхьэщегъэлъэфауэ зэрыбгъэдыхьэри адрей Іуэхухэр гъэзэщІэным, ІэщІагъэм къезэгъыркъым, сыту жыпІэмэ, дэтхэнэ зэ- ирилэжьэфын цІыхухэр гъэхьэзырыным,

хыхьэми зым и псалъэкІэ унафэ пыухыкІахэр къыщащтэркъым. Ауэ апхуэдэ зэхыхьэр зэрекіуэкіам теухуа тхыгъэм укъыщеджэкіэ, къыщыпщыхъу щыіэщ къэрал гъэхэр дуней псом къыщалъыта хабзэхэм органхэр Іуэхум куууэ емыгупсысу. Апхуэдэу Пащты Борис жиlащ властым и органхэм я лэжьакіуэхэм ящыщу щіэх-щіэхыурэ утыкум къихьэхэр, щІыналъэм щекІуэкІ экономикэ, социальнэ зэхъуэкІыныгъэхэр зыхуэдэр икІи абы фІыуэ къытхудэкІуэну зыщыгъугъхэр цІыхухэм ягурызыгъаІуэхэр зэрымащІэр.

Ди цІыхубэ хъыбарегъащІэ ІуэхущІапІэхэр иджыпсту мылъкурэ техникэрэ, финансхэм я лъэныкъуэкІэ хуабжьу къузащ. Абы къыхэкlыу а ІэнатІэхэм заужьыным къыщымынэу, республикэм и телевиденэр, нэхъыщхьэ дыдэр арщи, ди лъэпкъхэм бзэхэмкІэ ягъэхьэзыр программэхэр, къызэрызэтедгъэнэным икіэщіыпіэкіэ дегупсысын хуейщ.

Іэнатіэм щыіэ щытыкіэм езыр зэреплъыр цІыхубэ коммуникацэхэмкІэ и къэрал комитетым и унафэшІ Къэзанш Людмилэ. Абы зэрыжи амк і э, иджы псту республикэ бюджетым ахъшэр хуабжьу къомэщІэкІ икІи 2013 - 2018 гъэхэм ятещІыхьауэ КъБР-м къэрал программэм цІыхубэ хъыбарегъащіэ Іуэхущіапіэхэмрэ тхылъ тедзапіэхэмрэ ядэІэпыкъуным, абыхэм зегъэужьыным теухуа и программэ къуэдзэр гъэзэщ эным трагъэкіуэдэн папщіэ финансхэр хуха-Ди жагъуэ зэрыхъущи, хъыбарегъащІэ хыфыркъым. Ахъшэу къаутІыпщыр зыху-ІуэхущІапІэхэм щыуагъэхэр щаІэщІэкІ, рикъур КъБР-м Печатымрэ цІыхубэ коммурикъур КъБР-м Печатымрэ цІыхубэ коммуникацэхэмкІэ и къэрал комитетым и аппасэлъыхькіэ къемызэгъ гуэрхэр къыща- ратымрэ абы и унафэм щіэт къэрал кіззонэ Іуэхущіапіэхэр гъэлэжьэнымрэ текіуэдэну лэжьыгъэм щытепсэлъыхькіэ журналист- ахъшэрщ. Программэм къыщыгъэлъэгъуа

КъБР-м и цІыхубэ хъыбарегъащІэ ІуэхущІапіэхэм я лэжьакіуэхэр іуэхум тегъэгушхуэным, зэфіэкі зыбгъэдэль щіалэгъуалэм ядэІэпыкъуным пыщІа Іуэхухэм трагъэкІуэдэн папщІэ республикэм и бюджетым ахъшэр къиутІыпщыфыркъым.

Доклад зыщіам зэрыжиіамкіэ, лъэпо--тэвт ишиши мехедыд еахшаахен опеахш хэмрэ журналхэмрэ я тиражхэр мащІэ дыдэ зэрыхъуар. Нэхъыбэу ар къызыхэк ар «Урысейм и пощт» федеральнэ ІуэхущІапІэм федеральнэ бюджетым и субсидиехэр зэрырамытыжырщ. Абы и зэранкІэ зэуэ хэхъуащ газетхэмрэ журналхэмрэ Іэ щІэзыдзахэм зэрыхуахьым пэкІуэ уасэм. Республикэм, муниципальнэ щіыналъэхэм къыщыдэк газетхэмрэ журналхэмрэ Іэ зэрыщіадз уасэхэри ику иту хуэдитіым щІигъукІэ хагъэхъуащ. Къапщтэмэ, «Адыгэ псалъэ», «Заман» газетхэм еджэхэм 2014 гъэм Іэ щІэдзыпщІэу сом 403,32-рэ яту щытамэ, 2015 гъэм ар сом 839,88-м нэсащ. А ахъшэм щыщу езы редакцэхэм къаlэрыхьэжыр сом 40-м щІигъуркъым.

ЦІыхубэ коммуникацэхэм я ІэнатІэм мыхьэнэшхуэ щызи э Іуэхухэм ящыщщ ІэщІагъэліхэр зэпымыууэ къэгъэщіэрэщіэжыныр. Ауэ ар къыщызэбгъэпэщыфынур цыхубэ хъыбарегъащіэ Іуэхущіапіэхэм я лэжьакіуэхэм я Іэщіагъэм хэгъэхъуэным пыщІа лэжьыгъэхэр зэпымыууэ екіуэкімэщ, апхуэдэ лэжьакІуэхэр къэралым къыщызэрагъэпэщ семинархэм, нэгъуэщ1 Іуэхухэм зэпымыууэ хэтмэщ, ІэщІагъэлІ ныбжыьщІэхэм къахэхъуэмэщ. Ауэ а псори къыпхузэгъэпэщынукъым зыхуэфащэ ахъшэ темыкіуадэу.

Къэзанш Людмилэ жэуап иритащ законхэр къыдэзыгъэкІ органым и президиумым хэтхэр зыщ эупц ахэм. Парламентым и Унафэщі Егоровэ Татьянэ къыхигъэщхьэхукІащ «Къэбэрдей-Балъкъэр» къэрал те-

лерадиокомпанием и программэхэр телевизорым тэмэму къызэримыгъэлъагъуэр. Абы теухуауэ доклад зыщам живащ ар къызыхэкІыр зыхуэфащэ кІапсэ лІэужьыгъуэхэр телевышкэм иджыри зэрырамышэлІар арауэ зэрыщытыр. Ауэ дызыхуэкІуэ илъэсым бжыгъэхэр зи лъабжьэ сигналхэр къатын папщІэ зыхуей техническэ Іэмалхэр къызэрагъэпэщынущ.

Депутатхэр апхуэдэу зыщіэупщіахэм ящыщщ бжыгъэхэр зи лъабжьэ програм-мэхэр зэкlэлъыкlуэу сыхьэт 24-м къриубыдэу къату щыхуежьэнумрэ абы папщІэ зыхуейхэмрэ. «Программэхэр «Къэбэрдей-Балъкъэр» къэрал ІуэхущІапІэм и къалэн пэрытыр жэщми махуэми лэжьэнымкіэ Іэмалхэр зэтегъэувэнырщ икіи ди телерадиокомпаниер Урысейм спутникхэр къагъэсэбэпурэ щылажьэ лъэпкъ компаниехэм я проектым хагъэхьэнымкІэ псом япэу къытхуагъэувыр аращ. Абы папщІэ техникэр къэдгъэщІэрэщІэжыну, лэжьакІуэхэм я бжыгъэм хэдгъэхъуэну къытпэщытщ икІи а псоми ахъшэ текlуэдэнутщ», - жиlащ къэпсэ-

Зытепсэлъыхь Іуэхум ехьэл ауэ хэхауэ зи гугъу ящІахэм ящыщщ цІыхубэ хъыбарегъащіэ Іуэхущіапіэхэм я Іэнатіэм хуэгъэза законодательствэр егъэфІэкІуэныр, ди лъэпкъхэм я бзэхэмкІэ къыдэкІ газетхэр зытепсэлъыхь Іуэхухэм зегъэубгъуныр, нэгъуэщІхэри.

Псалъэмакъым и кІзухым Парламентым и спикер Егоровэ Татьянэ къыхигъэщхьэхукlащ мыхъумыщlагъэ зэмылlэужьыгъуэхэм япэщІэтыным теухуа тхыгъэхэмрэ программэхэмрэ я бжыгъэкіэ мащіэми, дин зэмылізужьыгъузхэм я зэпыщізныгъэхэмрэ зэдэлэжьэныгъэмрэ егупсысауэ икІи гурыІуэгъуэу къэзыгъэлъагъуэ тхыгъэхэр нэхъыбэ щІын хуейуэ къызэрилъытэр.

Апхуэдэу Парламентым и УнафэщІым къызэхуэсахэм гу лъаригъэтащ журналистикэм и жанрхэр ди деж щыхэкүүэдэжү зэрыхуежьам, аналитикэр зэрымащІэм, гъащІэм и ІэнатІэ зэмылІэужьыгъуэхэм щыпэрыт ціыхухэр икіи щіэблэм щапхъэу яхуэбгъэлъагъуэ хъунухэр утыку къызэрырамышэм.

Зэгущгэм къыщапсэлъахэм япкъ иткіэ зэхалъхьащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм, КъБР-м Печатымрэ цІыхубэ коммуникацэхэмкІэ и къэрал комитетым яхуэгъэза чэнджэщ пыухык ахэр.

Адэкіэ президиумым и зэіущіэм щыхэплъащ «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и правовой актхэм я ІуэхукІэ» КъБР-м и Законым зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным теухуауэ», «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и автомобиль гъуэгухэмрэ гъуэгу лэжьыгъэхэмрэ я Іуэхукіэ» КъБР-м и Законым зэхъуэкіыныгъэхэр хэлъхьэным теухуауэ», «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щрагъэкіуэкі къалэухуэ лэжьыгъэм и ІуэхукІэ» КъБР-м и Законым зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным теухуауэ» законопроектхэм.

Апхуэдэу депутатхэр тепсэлъыхьащ федеральнэ законхэм я проект щхьэхуэхэр къазэрыщыхъуам теухуауэ УФ-м и нэгъуэщ Субъектхэм я парламентархэм къагъэхьа тхыгъэ зыбжанэм.

> КъБР-м и Парламентым и пресс-Іуэхущіапіэ.

• Налшык

Уэрамыр сату щІапІэкъым

Хабзэм къемызэгъыу щхьэж зыдыхуейм деж сату щамыщІэным кІэлъыплъ комиссэ Налшык къалэ администрацэм къызэригъэпэщауэ мэлажьэ.

АБЫХЭМ къаплъыхьащ ПащІэм, Толстойм я уэрамхэм щыщу «Центральнэ» бэзэрым къегъэщІылІахэр. Комиссэм ипэкіэ иригъэкіуэкіа лэжьыгъэхэм дерс къызэрыхахар нэрылъагъуу, а уэрамым сату щащ эркъым, Ахъуэхъум и цІэр зезыхьэ уэрамым иджыри тетщ хьэпшыпи шхыни зыщэ. Комиссэм хэтхэр епсэлъауэ щытащ мыбыхэм, ауэ административнэ хабзэхэр къызэрызэпаудыр къагурыІуакъым. Абыхэм я Іуэхум иджы нэгъуэщІу бгъэдыхьэнущ: япэу хабзэм ебакъуэм сом 500 - 1000-кІэ, къытезыгъазэхэм - сом мини 5-кІэ етхьэкъунущ.

Боттаев Хьэдис и къузр Баттал

Къэбэрдей-Балъкъэрым узыншагъэр хъумэнымкІэ и игъуэтащ. И къару илъыгъуэу дунейм ехыжащ Боттаев Хьэдис Баттал и къуэр цІыху гъуазэджэр, узыншагъэр хъумэнымкіэ Іэнатіэм и къызэгъэпэщакіуэ ІэкіуэлъакІуэр, цІыху минхэм ядэ-Іэпыкъуа хирург хьэлэмэ-

Боттаев Хьэдис 1957 гъэм накъыгъэм и 17-м Къыргъыз хузэфІэкІащ ІуэхущІапІэм ССР-м къыщалъхуащ. 1980 гъэм Бэрбэч Хь. М. и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр жьапіэ Іэнатіэхэр хабзэ къэрал университетым и медицинэ факультетыр къиу- цинэ дэ эпыкъуныгъэм и хащ. Абы «хирургие» ІэщІагъэмкіэ Республикэ клиникэ джэщыр зэпіэзэрыту икіи сымаджэщым зыщигъэсаш, интернатурэр къыщиухащ, иужькіэ а Іуэхущіапіэм и экстреннэ ІэнатІэм хирургу логие лъагэхэр къыщагъэщылэжьащ. Клиникэ ординатурэр Пирогов Н. И. и цІэр зезыхьэ Урысей лъэпкъ медицинэ къэхутакІуэ университетым щрихьэкlащ икlи зэманым къигъэувхэм езэабы зэфІэкІышхуэ щызри- гъыу лажьэу хуежьащ. Ресгъэгъуэтащ.

дохутыру-хирургу экстреннэ Іэнатіэм пэрытащ, иужькіэ хирургиемкІэ къудамэм и дохутыру-ординатору лэжьауэ нэрылъагъу хъуащ Іэщагъэлі щалэм зэфіэпсэемыблэжу ІэнатІэм зэрыпэрытыр. Апхуэдэ зэфіэкірэ пщіэрэ зэриіэр къадыдэхэм хабжэу щІадзащ.

сымаджэщ №2-р зэраухуэм кІэлъыплъыну икІи а Іуэху- я щапхъэу щІапІэр хьэзыр зэрыхъуу 2000 гъэм абы и дохутыр нэхъыщхьэу ягъуэващ. ЗэфІэ-

кІышхуэ зыбгъэдэлъ къызэгъэпэщакіуэм и фіыгъэкіэ Къалэ клиникэ сымаджэщ №2-р къэралым щынэхъыфІ дыдэхэм ящыщу къалъытэу хуежьащ. Абы и щхьэусыгъуэр Боттаев Хьэдис псом япэ сымаджэм и Іуэхур зэрыригъэщырт, ар гъэхъужыным зэфІэкІыу ІуэхущІапІэм щыІэр зэрыхузэщІигъэуІуэрт.

ЦІыхухэм я деж пщіэшхуэ щызиіэ икіи дзыхь зыхуащі унафэщіыр 2003 гъэм Налшык къалэм щІыпІэ унафэр зегъэкІуэнымкІэ и советым и депутату хахащ. А гъэ дыдэм «Къэбэрдей-Балъ-Іэнатіэм хэщіыныгъэшхуэ къэр Республикэм щіыхь зиlэ и дохутыр» цlэ лъапlэр къыфІащащ. 2014 гъэм КъБР-м и Парламентым и депутату хахащ.

2015 гъэм и гъатхэпэ мазэм Боттаев Хьэдис Республикэ клиникэ сымаджэщым и дохутыр нэхъыщхьэу ягъэуващ. Зэман кІэщІым къриубыдэу абы телъ сом мелуан куэд хъу щІыхуэр ипшыныжын, лэткІийм тригъэувэн, медифІагъыр къиІэтын, сымазэщІэгъэуІуауэ лажьэу зэтригъэувэн. ІуэхущІапІэм иджырей медицинэ техносэбэлу щадзащ, нэр, щхьэкуцІыр, гумрэ абы къедза лъынтхуэхэмрэ щащі Іэнатіэхэр иджырей публикэ клиникэ сыма-1985 гъэм Боттаев Хьэдис джэщым зегъэужьыным Къэбэрдей-Балъкъэрым хуэунэтlа ІуэхущІэ куэд ира-къигъэзэжри, Республикэ гъэжьат, ауэ ахэр псори никлиникэ сымаджэщым и гъэсыну хузэф Іэмык Іыу унафэщІыр, хирург гъуазэджэр щіэпхъаджащіэхэм яукіащ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Узыншагъэр жьащ. А зэманым щегъэ- хъумэнымкіэ и министерствэм, медицинэм и лэжьакіуэ псоми къэхъуа гуауэшхуэр кІышхуэ зэрыбгъэдэлъыр, куууэ зыхащІаш икіи апхуэдэ щІэпхъаджагъэм зэгуигъэпащ.

Боттаев Хьэдис Баттал и лъытэри, Боттаев Хьэдис къуэм и псэукар езыр жэщ-1990 гъэм Республикэ кли- ми махуэми зыхуэлэжьа никэ сымаджэщым хирурги- медицинэм, республикэм емкіэ и къудамэм и уна- узыншагъэр хъумэнымкіэ и фэщіу ягъэуващ икіи а Іэна- Іэнатіэм зегъэужьыным тІэм 2000 гъэм нэсыху телэжьэнымкІэ щапхъэ пэрытащ. А илъэсхэм хирур- хьэлэмэтщ. Ди фІэщ мэхъу гиемкіэ къудамэр сыма- щіэпхъаджащіэхэм яхуэфаджэщым и ІэнатІэ нэхъыфІ щэ тезыр зэрахьынур. Боттаев Хьэдис Баттал и къуэм и 1996 гъэм щегъэжьауэ Іыхьлыхэм дахуогузавэ. Ме-Боттаев Хьэдис ирагъэ- дицинэм и лэжьакіуэхэм я быдылІащ Хьэсэней къуа- дежкІэ ар сыт щыгъуи щытыжэм дащ ыхь Къалэ клиникэ нущ пэжыгъэм, лыгъэм, лэжьэкІэ нэсым, цІыхугъэм

> КъБР-м Узыншагъэр хъумэнымкІэ и министерствэм и лэжьакіуэхэр.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и депутатхэмрэ КъБР-м и Парламентым и Аппаратым и лэжьакІуэхэмрэ гущІыхьэ ящыхъуащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республиком и Парламентым и депутат, КъБР-м и Парламентым Лъэпкъ ІуэхухэмкІэ и комитетым и зэунафэщІэгъухэм ящыщ, Республикэ клиникэ сымаджэ-щым и дохутыр нэхъыщхьэ **Боттаев Хьэдис Баттал и** къуэр гуузу зэрыхэк Іуэдар ик Іи абы и Іыхьлыхэмрэ и бла-

Жылагъуэ гъащІэм къыхашэ • Іуэху щхьэпэ

Ныкъуэдыкъуэхэм я дунейпсо махуэм ирихьэл Гэу КъБР-м Лэжьыгъэмкіэ, ціыхухэр Іэнатіэкіэ къызэгъэпэщынымрэ социальнэу дэіэпыкъунымкіэ и министерствэм зэіущіэ дахэ щекіуэкіащ.

ЗЭХЫХЬЭМ хэтащ КъБР-м лэжьыгъэмкіэ, ціыхухэр Іэнатіэкіэ къызэгъэпэщынымрэ социальнэу дэІэпыкъунымкіэ и министр Тюбеев Альберт, КъБР-м и Парламентым и депутат, афган зауэм и ветеранхэм я республикэ зэгухьэныгъэм и правленэм и унафэщ Тхьэгъэлэдж Тимур, министерствэхэм, ведомствэхэм я лыкіуэхэр, зауэлі-интернационалистхэр.

Тхьэгъэлэдж Тимур Ныкъуэдыкъуэхэм я махуэр щ агъэувам и щхьэусыгъуэхэм я гугъу щищІым, и псалъэм къыхигъэщхьэхукІащ зи узыншагъэм къимыхьхэм гулъытэ нэхъыбэ зэрыхуащІыр, сыт щыгъуи хуэдэу, япэ зэрырагъэщыр икІи абы ирихьэлlэу дуней псом псапэ Іуэхухэр, зэlущlэ гъэщlэгъуэнхэр, махуэшхуэ концертхэр къызэрыщызэрагъэпэщыр.

- Нэхъыщхьэр дэтхэнэ зы цІыхуми хуитыныгъэр къызэпамыудынырщ, ныкъуэдыкъуэхэр жылагъуэ гъащІэм жыджэру къыхэшэнырщ, апхуэдэхэм я Іуэху зэІумыбзхэм гулъытэ хуэщІынырщ, - жиІащ Тхьэгъэлэджым.

Тюбеев Альберт къыхигъэщащ

зрагъэщіэнымкіэ мыпхуэдэ зэіущіэ щхьэпэхэр щІэх-щІэхыурэ зэрырагъэкІуэкІыр икІи властым и органхэм зи узыншагъэм къимыхьхэм гулъытэ ин зэрыхуащІыр, Ныкъуэдыкъуэхэм я дунейпсо махуэм теухуа зэхыхьэ зэмыл эүжьыг төүхүр щіыналъэм зэрыщрагъэкіуэкіыр.

Ныкъуэдыкъуэхэм хуащІ гулъытэм теухуауэ къызэрагъэпэща къэпщытэныгъэм къызэригъэлъэгъуамкІэ, Къэбэрдей-Балъкъэрыр хыхьащ щІынальэ нэхъыфІу къа-

ныкъуэдыкъуэхэр зыхуей-зыхуэфІ-хэр, зыгъэгузавэ Іуэху зэІумыбэхэр

ныкъуэхэм дяпэкІи дадэ-Іэпыкъунущ. ЗэlущІэм ирагъэблэгъа хьэщіэхэм я упщіэхэм министерствэхэмрэ ведом-

лъытахэм, - жиІащ Тюбе-

евым. - Иджыри лэжьыгъэ

куэд къытпэщылъщ, хуэ-

ствэхэмрэ я лыкіуэхэм жэуап иратащ. Нэхъыбэу ахэр зытеухуауэ щытар зи узыншагъэм къимыхьхэр хущхъуэкІэ, лэжьыгъэкІэ къызэгъэпэща, зыгъэпсэхуакіуэ зэрыкіуэну тхылъхэр къахудэха зэрыхъунырщ.

Налшык къалэ ЛэжьыгъэкІэ цІыхухэр къызэгъэпэщынымрэ социальнэ дэІэпыкъуныгъэ етынымкІэ и центрым и унафэщІ Канунниковэ Татьянэ къигъэлъэгъуащ я деж ІэнатІэншэу зи узыншагъэм къимыхь цІыхуи 158-рэ зэрыщатхар, абыхэм ящы-щу 31-м лэжьыгъэ къызэрыхуагъуэтар.

Тхьэгъэлэдж Тимур щІыхь тхылъхэр яритащ Татьянэ, Канунниковэ КъБР-м Лэжьыгъэмкіэ, ціыхухэр Іэнатіэкіэ къызэгъэпэщынымрэ социальнэу дэІэпыкъунымкІэ и ми-

нистерствэм и къудамэм и ІэщІагъэлі нэхъыщхьэ Тэхъу Анзор, КъБР-м Узыншагъэр хъумэнымкІэ и министрым и къуэдзэ Асанов Алим, Налшык къалэм и ИФНС №1-м и налог инспектор нэхъыжь Тамбий Сулътlaн, КъБР-м и медициносоциальнэ экспертизэм и бюро нэхъыщхьэм и къэпщытакІуэ гупым хэт Къудей Мадинэ, «Къэбэрдей-Балъкъэр» ГТРК-м и корреспондент Багъэтыр Нинэ сымэ.

ТЕКІУЖЬ Заретэ. Сурэтхэр Къарей Элинэ трихащ.

гъэхэмрэ яхуогузавэ ШЭРЭДЖ Дисэ. ЩІалэгъуалэм траухуэ

Къэрал кіуэці іуэхуминистерствоу хэмкіэ КъБР-м щыІэм щекіўэкіащ «Динамо» урысейпсо физкультурэ-спорт обществэ» жылагъуэ-къэрал зэгухьэныгъ́эм и щІыналъ́э къудамэм и XVII отчет-хэхыныгъэ конференц.

АБЫ и лэжьыгъэм хэтащ министерствэм и ІэнатІэхэм, хабзэхъумэ органхэмрэ зэдэлажьэ ІуэхущІапІэхэмрэ я унафэщІхэр. КъБР-м щыІэ МВД-м къу-

лыкъущІэхэм ядэлэжьэнымкІэ и управленэм и унафэщі къэрал кіуэці къулыкъум и полковник Ульясов Валентин зэlущіэр къызэІуихри, «Динамо» зэгухьэныгъэм и щІыналъэ къудамэм илъэс куэдкІэ и ныгъэм Сергей псалъэ гуапэкіэ зыпіэр къыфіащащ.

и Къэбэрдейтхьэмадэу щыта отставкэм Балъкъэр щІыналъэ къудащыіэ полковник Фролов мэм и унафэщі, къэрал кІуэцІ къулыкъум и капитан хуигъэзащ икІи жиІащ абы и Жыкъуэ МуІэед. Абы къылэжьыгъэм хуэфащэ пщІэ зэрыхигъэщамкІэ, КъБР-м и зэригъуэтар - Урысейм и «Динамо» щІыналъэ Іуэху-Президентым и Указкіэ Фро- щіапіэм хохьэ ціыху мин 13 лов Сергей «УФ-м физкуль- къызэщ озыубы дэ физкультурэмрэ спортымкіэ щіыхь турэмкіэ гуп 28-рэ ціыху зиlэ и лэжьакlуэ» цlэ лъа- 3624-рэ зэкlуалlэ спорт секцэу 10-рэ. Псори зэхэту Зриплъэж лъэхъэнэм зэ- «Динамо» КФК-м игъэхьэфіагъэкіахэм, я лэжьыгъэм зыращ разряд куэдым хиукърикІуахэм теухуауэ къэп- быдэ спортсмен 4200-рэ, сэлъащ «Динамо» зэгухьэ- спортымкіэ япэ разряд зи-

300. Урысейм спортымкІэ й мастерхэу 76-рэ.

Конференцым кърихьэлІахэм зэдэарэзыуэ «Динамо» урысейпсо физкультурэ-спорт обществэ» жылагъуэ-къэрал зэгухьэныгъэм и щІыналъэ къудамэм и тхьэмадэу хахащ къэрал гъэхъуэным,- жиlащ абы. кіуэці іуэхухэмкіэ министру КъБР-м щыІэ, полицэм и генерал - майор Ромашкин Игорь. Абы и къуэдзэщ дзюдомкіэ Урысейм щіыхь

Іэхэу 623-рэ, спортымкіэ зиіэ и тренер, полицэм и мастерым и кандидатхэу лейтенант нэхъыжь Джэданэ Залым. Ромашкин Игорь къыхуа-

ща дзыхьым папщіэ къызэхуэсахэм фІыщІэ яхуищІащ: Ди къару псори етхьэлІэнущ щІалэгъуалэр гъэсэнымкІэ «Динамо» зэгухьэныгъэм иІэ зэфІэкІым хэд-

Къэрал кІуэцІ ІуэхухэмкІэ министерствэу КъБР-м щыІэм и пресс-ІуэхущІапІэ.

• КъБР∗м и Жылагъуэ палатэм

Сабийхэм лей къатемыхьэн папщіэ

латэм иджыблагъэ ще- къутэм, гугъу ехьыр сакъазэрыщхьэщыж Іэма- мэхъу. Ди республикэм аплыр: лъэпощхьэпохэмрэ хэкІыпІэ гъзунэхуахэмрэ» зыфіаща зэіущіэр. Абы Федерацэ псом къызэрылъыхьащ сабий зеиншэ- щ1э мелуани 2-м нэблахэм зэрадэіэпыкъу щіыхэм я гугъуехьыр зэрыдагъэпсынщіэ Іуэхухэмрэ.

хъурейм хэтащ «Дохутырхэр - сабийхэм» Санкт-Петербург жылагъуэ зэгухьэтеухуауэ». ныгъэм и унафэщ Суворовэ Светланэ, а ІуэхущІапІэм и проектхэр зыгъэхьэзыр Захаров Константин, Санкт-Петербург къэрал университетым и егъэджакІуэ нэхъыжь Смыкалэ Любовь «Дыщогугъ ди зэlущlэр уэ щытащ Санкт-Петербург Іуэхугъуэ инхэм я пэщ Іэдзэ и Правительствэм Соци-

Іэщіагъэліхэмрэ дэрэ лэжьыгъэ щхьэпэкіэ дяпэкіэ зэпыщІа дыхъуну», - жиІащ КъБР-м и Жылагъуэ палатэм хэт, «Зыужьыныгъэ» псапащІэ фондым и унафэщІ КІыщыкъуэ Иринэ зэ-ІущІэр къыщызэІуихым.

КъаІэта Іуэхум теухуауэ къэпсэлъащ КъБР-м и Жылагъуэ палатэм и унафэщІ Берд Хьэзрэталий. «Лей зытехьэ сабийхэм я Іуэхум центрхэми. Ахэр Санкт-Пенэхъ хэплъэгъуэрэ гулъытэ зыхуэщІыпхъэрэ щыІэу - жиІащ къыщІэкІынкъым, Бердым. - Сэ сызэреплъымкіэ, апхуэдэ гугъуехьхэм ціыхубэр дыщіыіууэр балигъхэм я Іуэху зэрахузэтемыгъэувэрщ. Аращ икіи абы ипкъ иткіэ къэрасабийми хуэфащэ гулъытэ лым и щІыналъэ 30-м мы щІимыгъуэтыр. Къэбэрдей-Балъкъэрым нэчыхь езыгъэтхахэм я Іыхьэ щанэр хьа сабийхэм дазэрадэіэилъэс къэс щызэбгъэдо- пыкъу ІэмалыщІэхэр. Псалъэм папщІэ, 2013 гъэм ЗАГС-м итха нэчыхь 6345-м щыщу 2606-р лэжьыгъэр нэгъуэщ лъэякъутэжащ. Къэбгъэлъа- ныкъуэ куэдкіи убзыхуащ: и псалъэм Суворовэ Светгъуэмэ, зэрышэхэм я бжы- лъэхъуэщым иса цІыхубзгъэри 2011 - 2013 гъэхэм хэр гъащІэм хэзэгъэжын

<u>КъБР-м и Жылагъуэ па-</u> жащ. Унагъуэр щызэтек**іуэкіащ «Лей зытехьэ са**бийрщ. Абы зыхуей гулъытэ бийхэм ІуэхущІапІэхэр щимыгъуэтмэ, ар дэхуэха хуэдэ къыщыхъун хуейтэкъым. Къапщтэмэ, Урысей Санкт-Петербург къикІа щабжамкіэ, илъэс къэс за-Іэщіагъэліхэр щытепсэ- лымыгъэ къатохьэ ныбжьы-Унагъуэм илъ кіэмрэ унагъуэ хуэмыщіажаІэн, я гуныкъуэгъуэхэр ирахьэлІэн хуейщ апхуэдэхэм щхьэкіэ щыіэ іуэхущіа-ХЬЭЩІЭХЭМ щыщу стіол піэхэм. Ахэр къадэіэпыкъунущ адэ-анэм лъэпощхьэпохэр къызэранэкІыным

Суворовэ Светланэ тепсэлъыхьащ «Дохутырхэр - сабийхэм» Санкт-Петербург жылагъуэ зэгухьэныгъэм зэфІигъэкІхэм. ІуэхущІапІэм 2008 гъэм лъэныкъуищ къызэщІэзыубыдэ зэгурыІуэныгъэ иришІылІахъуну, къалэшхуэм къикla альнэ политикэмкlэ и комитетымрэ Следственнэ комитетымрэ. - Піалъэ кіэшіым Ivэ-

> хуфіхэр къыдэхъуліащ. Апхуэдэщ я узыншагъэкІэ лей зытехьа сабийхэм щадэлажьэ ІэнатІэ щхьэхуэ къалэ сымаджэщым къызэрышызэрагъэпэщар. Апхуэдэ лэжьыгъэхэр щыдогъэкіуэкі Унагъуэмрэ сабийхэмрэ щадэІэпыкъу тербург и район 18-м щы-Іэщ, - жиІащ Суворовэм. -Санкт-Петербург экономикэмкІэ и министерствэр ди щІэгъэкъуэну, социальнэ нущ сабий зиІэри ар къыхэ-Іуэхухэмкіэ «Защита детям» центрыр къызэдгъэпэщащ реплъымкіэ, а Іуэхум мызэманым ди гъусэу къагъэсэбэп залымыгъэ зыте-

> «Дохутырхэр - сабийхэм» жылагъуэ зэгухьэныгъэм и лъыхьыну ди мурадщ ди

унагъуэхэм защІегъакъуэ, гъэпэщынымрэ социальнэ бзэр къызэпызыуда ныбжьыщІэхэм я Іуэху зезыхуэн ІэщІагъэліхэр къахуегъўэт. Иужьрейм теухуауэ жып-Іэмэ, зэгухьэныгъэм хузэфэкlахэм щыщщ ныбжьыщІэхэм щепсалъэ пэшищ къызэрызэlyaxap. Tlyp Санкт-Петербург къалэ и Следственнэ комитетым хэтщ, зыр езы ІуэхущІапІэм деж щыІэщ. Пэшхэр аудиовидео ІэмалхэмкІэ къызэгъэпэщащ. КъищынэмыщІауэ, зэгухьэныгъэм къызэІуихащ гугъуехьхэм хэхуа унагъуэхэм ядэлажьэ ІэщІагъэліхэм я щіэныгъэм щыхагъэхъуэфыну Интернет портал. Суворовэ Светланэ къызэрыхигъэщамкіэ, абы мы зэманым щіэупщіэ щающ Урысейм и щіыналъэ 76-м, абыхэм яхэтщ Къэбэрдей-Балъкъэрым и ІэщІагъэліхэри. «Дыщогугъ а программэмкіэ дяпэкіи дызэдэлэжьэну», - жиlащ

Бзылъхугъэр къызытеувы а Іуэхугъуэ нэхъыщхьэхэм ящыщт лей зытехьа са- рыхъунщи, абыхэм къагъэбийхэм папщІэ къалэшхуэм къыщызэІуаха «Транз́ит» екіуэліапіэри.

- КъБР-м и Жылагъуэ палатэм и тхьэмадэм къызэрыхигъэщащи, унагъуэм и ехъулІэныгъэр епхащ абы щызекіуэ гъэсэныгъэм. Абыи толажьэ ди зэгухьэныгъэр. Щапхъэу къэсхьынщи, дяпэкІэ утыку къитхьэну программэхэм ящыщщ «Папа - школа» зыфІэтща Іуэхур. Абы къекІуалІэ хъухъуэным пэплъэри. Дызэхьэнэшхуэ иІэщ, сыту жып-Іэмэ адэм и къалэныр унагъуэм ахъшэ кърихьэн къудейркъым, атІэ ари хэтын хуейщ сабийм и гъэсэныгъэм. А псоми нэгъуэщІхэми дащыхутепсэзэіущіэхэм, - дыщіигъужащ ланэ.

ХьэщІэхэр щагъэгъуэзащ къриубыдэу процент 12-кlэ папщlэ ядоlэпыкъу, зэ- КъБР-м Лэжьыгъэмкlэ, нэхъ мащlэ хъуауэ къаб- рыцlалэ узыфэхэр зиlэ хъуа цlыхухэр Іэнатlэкlэ къызэ-

балигъыпІэм нэмысауэ ха- дэІэпыкъуныгъэмкІэ и министерствэм епхауэ сабийхэм я узыншагъэр щрагъэф ак уэ «Нэмыс» центрым и лэжьыгъэм. ІуэхущІапІэм унафэщІ Къардэн Адэлбий зэрыжиlамкlэ, мы гъэм и мазибгъум къриубыдэу центрым екІуэлІащ унагъуэ 93-м щыщ ныбжьыщІи 142-рэ балигъыу 7-рэ. «УФ-м и цІыхухэм социальнэ Іуэхутхьэбзэ яхуэщІэным и лъабжьэр» федеральнэ законым тету центрым къыщызэрагъэпэщауэ мэлажьэ Іуэхутхьэбзэ хуэныкъуэ цІыхухэр къыхэзых ко-миссэр. Ар хоплъэ цІыхухэм дэlэпыкъуэгъу хуейуэ зыкъызэрыхуагъазэхэм. Санкт-Петербург къикІахэм я гуапэ хъуащ апхуэдэ ІуэхущІапІэ Къэбэрдей-Балъкъэрым зэриІэр.

ЗэlущІэр нэхъыбэу зытеухуар къэрал Іуэхущіапіэхэр зэрызэдэлажьэ шыкіэрати, абы кърихьэлІат КъБР-м и хабзэхъумэ ІэнатІэхэм я ліыкіуэхэри. Ди жагъуэ зэлъэгъуа бжыгъэхэр щыхьэт тохъуэ ди республикэми лей зытехьэ сабийхэр зэриІэм. ЗэІущІэм хэтахэм къыхагъэщащ жаlар Іуэхукіэ щіагъэбыдэжын зэрыхуейр, зэдэлэжьэну лъэныкъуитІми (Санкт-Петербурги

шыки) гупыж зэраІэр.

БАГЪЭТЫР Луизэ.

Іэщіагъэм и фІыр яІэт

ХъыбарегъащІэ технологиехэмрэ информатикэмкІэ КъБКъУ-м и колледжым щекіуэкіаш бухгалтерхэм я махуэм теухуа пшыхь.

ЗЭІУЩІЭМ хэта егъэджакІуэхэмрэ студенттепсэлъыхьащ едысхен еішпусіш едон зиІэхэм хабжэ бухгалтер ІэщІагъэм гъащІэм щиубыд увыпІэм, абы щІэуэ къыхыхьа Іэмалхэм.

Пшыхьым хуагъэхьэзыращ зэпеуэ, гъэлъэгъуэныгъэ, театр теплъэгъэщІэгъуэнхэр. Къызэхуэсахэм псом хуэя гукъыдэжыр къиІэтащ мы колледжым и КВН-м хэтхэм я гушыІэкіэм. Зэіущіэр апхуэдэу ягъэбжьыфІащ колледжым и уэрэджыlакіуэ, къэфакіуэ гупхэм. Пшыхьым студент нэхъыфІхэм щратащ стипендиехэмрэ саугъэтхэмрэ

ДУДЕЙ Заремэ.

Черкесск «Нысэр» кърашащ • Щэнхабзэ

хьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым япэу щагъэлъэгъуащ Акъ Мухьэрбий и ціэр зезыхьэ Шэрджэс къэрал драмэ театрым и режиссёр нэхъыщхьэ, драматург Абдокъуэ Маталио игъэува «Нысэ» спектаклыр.

ANUIS MICANIS

ЩОДЖЭНЦІЫКІУ Алий и ціэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрымрэ Акъ Мухьэрбэч и цІэр зезыхьэ Шэрджэс къэрал драмэ театрымрэ зэхъуажэу спектаклхэр ягъэлъэгъуащ, УФ-м ЩэнхабзэмкІэ и министерствэр я дэІэпыкъуэгъуу. Ди артистхэм Цагарели Авксентий и пьесэм къытра-. щІыкІа «Ханума» спектакль-водевилымрэ Щхьэгъэпсо Мухьэмэд и «Мыщэ и къуэ Батыр» сабий таурыхъымрэ Черкесск къалэм, Адыгэ-Хьэблэ, Хьэбэз, Куэшхьэблэ, Алий Бердыкъуэ къуажэхэм щэкІуэгъуэм и 5-12-хэм щагъэлъэгъуащ.

Зэраубзыхуам тету, Акъ Мухьэрбэч и цІэр зезыхьэ Шэрджэс къэрал драмэ театрым и артистхэм «Нысэ» спектаклыр Къэбэрдей-Балъкъэрым и Дзэлыкъуэкъуажэ, Кэнжэ, Анзорей къуажэхэм, Шэджэм, Нарткъалэ, Тэрч, Бахъсэн къалэхэм щэкІуэгъуэм и 17-27-хэм утыку къыщрахьащ.

КърихьэлІахэм, дауи, нобэрей зэманым пэджэж «Нысэ» спектаклыр ягу дыхьащ. Артистхэр дэтхэнэри и ролым хъарзынэу ехъуліащ. Гушыіэ дахэр зи лъабжьэ, щ[агъыбзэ́ зыщ[элъ мы лэжьыгъэр куууэ узыгъэгупсысэщ. Зэрыжа эу, дунейр - театрщ. Гъащ эми ди нэгу зэрыщыщІэкІщи, спектаклым щыдолъагъу урыс нысэ къызыхуаша гуащэм зэрызихъунщІэр, ар иригъэкlыжыну е пщlантlэм дэкlыну и къуэм зэрыпиубыдыр. Ауэ и къуэмрэ и нысэмрэ пщіантіэр ябгына нэужь, фызыжьыр сымаджэ хьэлъэ мэхъу. Зи ІэщІагъэкІэ дохутыр и нысэм ар игъэхъужа нэужь, и къуэм къыжре в армэм къулыкъу щищІэм и жьэжьейм щІыІэ хыхьэу сымаджэ щыхъуам щхьэгъусэ хуэхъуам и жьэжьей лъэныкъуэр къри ту къызэрыригъэлар. Итlанэщ гуащэм и нысэр зэрыпсэ къабзэр къыщыгурыІуар, игу щыдыхьар, и гупсысэм зихъуэжу пхъум хуэдэу фІыуэ щилъэгъуар. Шэч хэлъкъым мы спектаклым зэнысэ-зэгуащэхэр, зэанэзэкъуэхэр зэрызригъэплъыжам, зэрызыщ игъэгупсысыжам.

Лэжьыгъэр зыгъэува Абдокъуэ Маталио театреплъхэм я деж нихьэсыну зыхуеяр зыщыщ лъэпкъми динми

<u>ЩоджэнцІыкІу Алий и цІэр зезы-</u> емылъытауэ щІалэм лъагъуныгъэ зыхуищіа, гурэ псэкіэ къыхиха щхьэгъусэм насыпыфІэ зэрыдэхъуарщ, сыт щыгъуи лъагъуныгъэм и къарур зэрытекІуэрщ.

КъБР-м и Правительствэм и УнафэщІым и къуэдзэ Битокъу Владимир Шэрджэс театрым и артистхэм ди щІыналъэм зэрызыкъыщагъэлъагъуэр зэрыІуэху гуапэр къыхигъэщащ.

- Ди жагъуэ зэрыхъунщи, илъэс зыбжанэ хъуауэ республикитІым ди театрхэр мыпхуэдэу зэхъуэжакъым. А Іуэхур къыдэхъулІэным лъэныкъуитІми ди къару етхьэлІащ. Ди къуэш республикэм и театрыр дяпэкІи къытхуеблэгъэ-

ну дыщогугъ, - жи ащ Битокъум. Хабзэ дахэ хъуауэ, ди ІуэхущІапІэр илъэс къэс къэралым, щіыналъэм и театр зэмыл эужьыг эуэхэм лэжьыг экІэ йохъуажэ. Театрыр щэнхабзэм и зы Іыхьэ дахэщ. Къэбэрдей театрым и лэжьакІуэхэм гуапэу дыкъызэрырагъэблэгъам, гуфІэу къызэрытІущІам папщіэ фіыщіэ худощі. Зи гъащіэ псор театр гъуазджэм тезыухуа ди артист гъуэзэджэхэри артист ныбжьыщ Іэхэри къыздэтшащ. Апхуэдэу дызэкІэлъыкІуэну, спектаклхэмкІэ дызэхъуэжэну си гуапэщ, - жиІащ Акъ Мухьэрбэч и ціэр зезыхьэ Шэрджэс къэрал драмэ театрым и унафэщІым и къалэнхэр зыгъэзащІэ Куштэ Динэ.

«Нысэ» спектаклыр ди щІыналъэм щагъэлъэгъуа нэужь, Черкесск къа-лэм къикla хьэщlэхэу КъШР-м щlыхь зиІэ и артисткэ Тут Тезадэ, ПщыхуэфІ

Земфирэ, Дамэлей Къазбэч сымэ, ди республикэм и артистхэу Хьэмырзэ Ахьмэдрэ ХьэхъупащІэ Фатіимэрэ журналистхэм яІущІащ, я упщІэхэм жэуап иратащ.

ЩоджэнцІыкІу Алий и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым и художественнэ унафэщ Пащты Иринэ тепсэлъыхьащ Черкесск къалэмрэ абы пэгъунэгъу къуажэхэмрэ ди артистхэм «Ханума» спектаклымрэ «Мыщэ и къуэ Батыр» таурыхъымрэ зэрыщагъэлъэгъуам, ахэр театреплъхэм ягу зэрынэсам, артистхэр я Іэзагъымкіэ, я зэфіэкіхэмкіэ зэхъуэжэным мыхьэнэшхуэ зэриІэм.

Ди республикэм и артистхэм Къэрэшей-Шэрджэс Республикэм утыку къыщрахьа «Ханума» спектаклыр, «Мыщэ и къуэ Батыр» таурыхъыр театреплъхэм хуабжьу гунэс, щІэщыгъуэ зэращыхъуар, абыхэм гупсэхуу зэреплъар къыхагъэщащ хьэщ!эхэми.

Тут Тезадэ фІыщІэ хуищІащ театритым я артистхэр зэхъуэжэным ехьэла Іуэху дахэр къыхэзылъхьа УФ-м ЩэнхабзэмкІэ и министерствэм. Абы и гуапэу къыхигъэщащ театрым япэ лъэбакъуэхэр хэзычэ я артист ныбжьыщіз-хэм нэгъуэщі щіыналъэм зыкъыщагъэлъэгъуэну Іэмал япэу зэраlар, абы куэдкіэ зэразригъэужьар, ар ягу зэрыдыхьар.

Сэ сызэреплъымкІэ, «Нысэ» спектаклым щыджэгу гуащэм и гупсысэр ихъуэж къудейкъым, атІэ адэкІэ зы лъэбакъуэкІэ кІуатэу апхуэдэщ. Абы и лъэныкъуэкІэ дэтхэнэри и ролым ехъуліащ. Хамэ ціыхум и гъащіэ іыхьэ «къагъэщІэныр» мытыншми, хъар-зынэу пэлъэщахэщ. Спектаклыр хуабжьу къайхъулІауэ къызолъытэ, - жиІащ Хьэмырзэ Ахьмэд.

ПщыхуэфІ Земфирэ къызэрилъытэмкіэ, «Нысэ» спектаклым и курыхыр анэм, быным, щхьэгъусэм яку дэлъ лъагъуныгъэращ, зыщыщ лъэпкъым, зэрыт диным емылъытауэ цІыхугъэр псом я щхьэу зэрыщытращ. Зэхыхьэм зэрыщыжа амк Іэ, роль нэхъышхьэр зыгъэзэщ а Дамэлей Къазбэч пародист ІэщІагъэми хуэхамэ-

фІыщІэ хуищІащ артист лэжьыгъэм нэхъ куууэ_хэзыгъэгъуэза Абдокъуэ Маталиорэ Тут Тезадэрэ. Хьэхъупащ э Фатіим э къыхигъэщащ спектаклым щыбгъэзащІэ ролым уихьэу укъикіыжыныр зэрымытыншыр, утыкум гъащІэ пычыгъуэ къызэры

къым. Абы и лъэныкъуэкІэ Къазбэч

дунейм укъызэрыхыхьэжыр. - Спектакль къэс купщІэ иІэщ. Джэгугъуэ къэс нэхъ Іущ уохъу, гъащІэм ухуаущий, нэгъуэщІынэкІэ урагъэплъ,

щыбгъащіэр, иужькіэ хуэм-хуэмурэ

хурагъаджэ, - жиlащ Хьэхъупащlэм. Республикитlым я къэрал театрхэр зэхъуэжэным, зэдэлэжьэным, я зэпыщТэныгъэм нэхъри зегъэубгъуным теухуа Іуэху гуапэм дяпэкІи пащэну я

> ТЕКІУЖЬ Заретэ Сурэтхэр Къарей Элинэ трихащ.

Усыгьэм и щыгум

Тырныауз къалэм дэт лицей №1-м нитымрэ медалхэмрэ», - жиlаш абы. къыщызэТуахащ КъБР-м и цІыхубэ усакіуэ Отаров Керим и музей. Абы щіэлъщ усакіуэм и сурэт гъэтіылъыгъэхэр, іэдакъэщіэкіхэр, езым зэрихьа хьэпшыпхэмрэ шыгъынхэмрэ.

МУЗЕЙР къызэгъэпэщыныр къыхалъхьат еджапІэм щылажьэхэм. Абыхэм я жэрдэмыр даlыгъащ Іуащхьэмахуэ районым и администрацэм и унафэщ Уянаев Кязымрэ щІынальэм и Іэтащхьэ Отаров

Исмэхьилрэ. «Ди къару зэхэлъу къызэlутхащ музейр. Абы щІэныгъэ, къэхутэныгъэ лэжьыгъэхэр дяпэкіэ щедгъэкіуэкіынущ, хьэпшып щІэлъхэми къыхэдгъэхъуэнущ», - жиІащ лицейм и унафэщ Лыхь Мухьэмэд, Іуэхугъуэм иращІылІа зэхыхьэр къыщызэІуихым.

Усакіуэм ипхъу, Отаров Керим и ціэр зезыхьэ фондым и унафэщІ Риммэ фІыщІэ яхуищІащ музейр къызэІухыным хэлэжьыхьа псоми. «Ди тхыдэр, щэнхабзэр, лъэпкъ хабзэхэр, ди ліыхъужьхэмрэ ціыху ціэрыіуэхэмрэ зыщыдгъэгъупщэ хъ- еплъыкіэщіэ хэзылъхьахэм ящыщщ Отаунукъым. Абыхэм мыхьэнэшхуэ я эн ров Керим. Усак уэм и тхыгъэхэм (абы и зэкъытщІэхъуэм дапыщІауэ щытынымкІэ», къыхигъэщащ Отаровэ Риммэ.

Іуэхум кърихьэліат щіыпіэ къулыкъущіэхэр, КъБР-м и ТхакІуэхэм я зэгухьэныгъэм хэтхэр, Отаровхэм лъэпкъым и ліыкіуэхэр, жылагъуэ лэжьакІуэхэр, еджакІуэ цІыкІухэр.

КъБР-м и ТхакІуэхэм я зэгухьэныгъэм и унафэщ Беппаев Муталип тепсэлъыхьащ Отаров Керим и зэф Іэк Іыу щытам. «ЩэнщІэрыщІэу къэІэтыжыным жыджэру хэта литераторхэм я гугъу щыпщікіэ, Отаров Керим и ціэр япэ итхэм фильм кіэщіи щагъэлъэгъуащ. Хьэщіэхэм «Къэбэрдей-Балъкъэрым и цІыхубэ усакіуэ» ціэ лъапіэр, республикэм и къэрал саугъэтыр абы хуэфащэ дыдэу иратат. Хэку зауэшхуэм и зэманми абы и лыхъужьыгъэм къыпэкІуат «Лэжьыгъэм и

Бэракъ Плъыжь», «Вагъуэ Плъыжь» орде-

Апхуэдэуи Беппаевым и псалъэм дыщІигъужащ Отаров Керим и ІэдакъэщІэкІхэр хъумэныр, щІэблэм куууэ егъэцІыхуныр КъБР-м и ТхакІуэхэм я зэгухьэныгъэм и къалэн нэхъыщхьэхэм я щыщу къызэрилъытэр.

Котляровэ Марии къызэхуэсахэр и гукъэкІыжхэм щигъэгъуэзащ, усакІуэм и «Ракушка» усэми гукІэ къеджащ.

Балъкъэр усакіуэм и гъащіэмрэ и щІэинымрэ тепсэлъыхьащ лъэпкъым я нэхъыжь Отаров ХьэмытІэ. «Керим и усыгъэм и къарур инщ. Абы и ІэдакъэщІэкІхэм куэду хэтщ гъащІэм и купщІэм, цІыхур къызыхуигъэщ ам ехьэл а гупсысэ куухэр. Ар езыр хьэрэмыгъэншэт, и усыгъэхэми щытепщэр пэжагъырт», - жиlащ нэхъыжьым.

Философие щІэныгъэхэм я доктор, профессор, КъБКъУ-м цІыхубэ хозяйствэмрэ тхыдэмкіэ и кафедрэм и унафэщі Эфендиев Сэлихь балъкъэр литературэм Отаров Керим и ІэдакъэщІэкІхэм щаІэ мыхьэнэм къытеувыlащ. «Ди литературэм маным щыІа адрей тхакіуэхэми хуэдэу) гуащІэдэкІыр, хэкум и дахагъэр, къэралым и зыужьыныгъэр щиІэтащ. Мэкъумэш унагъуэм къыхэкІа а щІалэм зыкъигъэлъэгъуэфын хуэдэу Совет властым Іэмал къритати, балъкъэр щэнхабзэм и щыгум нэсын хузэф Іэк Іащ. Абы и пщ Іэр и гуащІэкІэ къилэжьыжат», - къыхигъэщащ Эфендиев Сэлихь.

Литературэ пшыхым еджакіуэхэр усэхэм къыщеджащ, Отаров Керим и гъащІэмрэ лэжьыгъэмрэ къызыхэщыж а махуэм Іэмал яІащ республикэм куэдым къыщацІыху, сурэт зэхуэзыхьэс Хаджиев Даниял и гъэтіылъыгъэхэми еджапіэм щыхэплъэну.

КЪАНЩАУЭ Мэлычыпхъу.

Еджэныгъэм и дуней

Литературэм лъэпкъ гупсысэр къыхощ, ар псэкупсэ гъащІэм и щІэинщ.

Белинский В.Г.

ЛИТЕРАТУРЭМ и илъэсым хыхьэу, щэкІуэгъуэм и 27-м Мэлбахъуэ Тимборэ и цІэр зезыхьэ Лъэпкъ библиотекэм «Еджэхэм я дуней, еджэныгъэм и дуней: 2015 гъэр Литературэм и илъэсщ» конференц щрагъэкіуэкіащ.

КъБР-м ШэнхабзэмкІэ министерствэмрэ библиотекэм и щІэныгъэметодикэ къудамэмрэ къызэрагъэпэща зэlущlэм республикэм и библиотекэхэм я лэжьакГуэхэр, тхылъыр фіыуэ зылъагъухэр, еджакіуэ цІыкІухэр кърагъэблэгъат.

Библиотекэм и унафэщІ Емуз Анатолэ зэlущlэр къыщызэlуихым конференцыр Хэку зауэшхуэм текІуэныгъэ къызэрыщытхьрэ илъэс 70 зэрырикъумрэ литературэм и илъэсымрэ зэрыхуагъэпсар жиlаш.

Мы гъэм, псом хуэмыдэу, гулъытэ щхьэхуэ худощі щіэблэм гъэсэныгъэ етыным. Республикэм щылажьэ библиотекэ псоми щІэблэр хэкупсэу къэгъэтэджынымкІэ лэжьыгъэхэр жыджэру, щІэщыгъуэу къызэрагъэпэщ. Къапщтэмэ, псори зэхэту а зэlущlэхэм ныбжькlэ зэхуэмыдэу къызэщІаубыдар цІыху миным щІегъу. Хэку зауэшхуэр зэриухрэ илъэс 70 щрикъум ирихьэлІэу едгъэкІуэкІыну мурад тщІахэр къыдэхъуліащ. Литературэм и илъэсри абы къыкІэрымыхуу дгъэлъэпІащ. А Іуэхухэм теухуауэ едгъэкІуэкІа гъэлъэгъуэныгъэхэм, псалъэмакъ шхьэпэхэм, зэlущlэхэм ящыщщ Къэзанокъуэ Жэбагъы. Мечиев Кязим, ЩоджэнцІыкІу Алий, Елгъэр Кашиф, Кузьмин Валентин, Моттаевэ Светланэ сымэ ятеухуауэ къызэрагъэпэща пшыхьхэр. Урыс литературэм и «шу пашэхэу» - Грибоедов Александр, Тургенев Иван Чехов Антон, Пастернак Борис,

Есенин Сергей сымэ къызэ- щащ. Илъэс 70 къызэщ эзыкъуэ къыхигъэщащ Емузым.

хуэхэр гулъытэншэу къэдгъэнакъым. Къыхэгъэщыпхъэщ, ди лэжьыгъэм ІэмалыщІэхэр къызэрыхэдгъэхьар. Апхуэдэщ: марафонхэр, флеш-мобхэр, видео-марафонхэр, акцэ зэмыліэужьыгъуэхэр. нэгъуэщІхэри. Интернетым и Іэмалхэри къэдгъэсэбэп хъуащ. Дэ я дежкіэ щіэщыгъуэу, гъэщіэгъуэщіэджыкіакіуэхэм дазэрыдэгуэшэн ди куэдщ. Ди фІэщ мэхъу щащ. А Іуэхухэм, зи щІалэгъуэм и нобэрей зэlущэр ди лэжьыгъэр егъэфіэкіуэным и сэбэп хъуну.

«Через годы и расстояния» фІэщыгъэм щІэту иджыблагъэ Емуз къызэхуэсахэм, республикэм щы- псалъэхэм. лажьэ библиотекэхэм тыгъэ яхуи-

ралъхурэ илъэс бжыгъэ дахэ зэ- тхылъым зи Іэдакъэ къыщіэкіам рырикъум хуэгъэпса пшыхьхэми къикlуа гъуэгуанэ мытыншым урецыхухэр яфіэфіу къеблэгъащ,- гъэплъэж. Ди фіэщ мэхъу щіэблэр хэкупсэу, шыІэныгъэ яхэлъу къэ-Анэдэлъхубзэм, тхылъым я ду- гъэтэджынымкіэ ар щхьэпэну. Тхынейпсо махуэхэр, Пушкиным, Печа- лъым и етІуанэ Іыхьэм Емуз Анатотым, ЩІэныгъэм, я Урысейпсо ма- лэ и статьяхэмрэ абы теухуауэ жа-Іахэмрэ итщ.

КъБР-м щэнхабзэмкІэ и министерствэм и къудамэм и унафіэщі ПащІэ Рамед мы гъэм литературэм и пщіэр яіэтынымкіэ ирагъэкІуэкІа лэжьыгъэхэм, библиотекэм зэф Іигъэк Іа Іуэхухэр ц Іыхухэм ну, щхьэпэу зэрыщытар къыхигъэзакъуэкъым, атІэ зи нэхъыжьы-Іуэхэри къызэщІаубыдащ. Конференцыр Литературэм и илъэсым хэлъхьэныгъэфІ хуэхъуну зэрыщы-Анатолэ къыдигъэкІа и тхылъыр гугъыр дыщІигъужащ Рамед и

Литературэм и илъэсым и дамы-

гъэм зи сурэт къыщыгъэлъэгъуа классикхэу Пушкин Александр, Гоголь Николай, Ахматовэ Аннэ сымэ Кавказым теухуа тхыгъэ гъэщ 1эгъуэнхэр я Іэдакъэ къыщІэкІащ. Ди щІыналъэм и дахагъэмрэ ди цІыхухэм я гуапагъэмрэ зэрыкъэралу езыгъэцІыхуа тхакІуэхэм я къалэмыпэ къыпыкlахэм и кууагъымрэ дахагъымрэ щытепсэлъыхьащ зэlущlэм.

Библиотекэм и лэжьакІуэхэм сабийхэм я зыгъэпсэхугъуэ зэманым драгъэкІуэкІ Іуэхугъуэхэм, ахэр тхылъ еджэным зэрыдрагъэхьэхым, тхакІуэхэм зэрыхуагъазэм, КъБР-м и къалэщхьэр тхылъ еджэным и щІыналъэ щІыным, абы и Іэмалхэм, хэкІыпІэхэм щытепсэлъыхьащ абы. Лъэпкъ куэдым я макъ щызэпэджэж Къэбэрдей-Балъкъэрым и къулеягъэ нэхъыщхьэхэм, литературэм и саугъэтхэм я лауреат хъуахэм, тхылъ еджэныр ди гъащІэм къыхашэжу абы хуэфащэ увыпіэ егъэгъуэтыжынымкіэ Іуэху еплъыкіэ зэмыліэужьыгъуэхэр зэІущІэм къыщыхалъхьащ.

ЩОМАХУЭ Залинэ.

Зэщхьэгьусэхэм я лэжьыгьэхэр

хэтш.

«Гранд-Кавказ» хьэщІэщым щагъэлъагъуэ Иевлев Михаилрэ Бейтыгъуэн Мадинэрэ я Іэдакъэщіэкі сурэтхэр. Лэжьыгъэхэр утыку кърахьащ зэщхьэгъусэхэр зэрызэбгъэдэсрэ илъэс 40 щрикъум ирихьэл І э

ДЭТХЭНЭ зы гъуазджэ хьэпшыпми хуэдэу, сурэтхэр удэзыхьэхщ, щІэщыгъуэщ. Псэ куэд зыхьэху щІыуэпсым и дахагъэр, удз гъэгъахэр къыщыгъэлъэгъуащ абыхэм. Сурэтхэр щхъуэкІэплъыкІэщ, гъащІэм и гъуджэщ. Зэщхьэгъусэхэм зэрыжа!эмк!э, абыхэм щІэщыгъуэ гуэрхэр къызэдагъэщІынуи яфІэгъэщІэгъуэнщ.

КъБР-м шэнхабзэмкІэ и министр Къумахуэ Мухьэдин Иевлев Михаилрэ Бейтыгъуэн Людмилэрэ зэрызэдэпсэурэ илъэс бжыгъэ дахэ зэрырикъумкІэ ехъуэхъуащ икіи я насыпыр мыкіуэщіу, гукъыдэжрэ дэрэжэгъуэрэ щымыщіэу, ехъуліэныгъэ яІэу щІыналъэм и гъуазджэм илъэс куэдкІэ хуэлажьэу къызэдэгъуэгурыкІуэнхэу зэригуапэр къыхигъэщащ.

КъБР-м и СурэтыщІхэм я зэгухьэныгъэм и правленэм и унафэщ Темыркъан Геннадий къеджащ я ІуэхущІапІэм и лэжьакІуэхэм зэщхьэгъусэхэм къыхуагъэхьа хъуэхъу

«Гранд-Кавказ» хьэщІэщым и унафэщІ **Бабыгуей Ларисэ** къыхигъэщащ Михаилрэ Людмилэрэ я сурэтхэм нэри псэри зэрагъэгуфіэр, лэжьыгъэхэм купщіэ зэрахэлъыр, я плъыфэхэр зэрызэгъэкІуар.

Иевлев Михаил фІыщІэ хуищІащ выставкэм кърихьэлІахэм, псалъэ гуапэ къыхужызыІахэм.

Иевлев Михаилрэ Бейтыгъуэн Мадинэрэ ятеухуауэ: Иевлев Михаил 1950 гъэм Москва къыщалъхуащ. 1957 гъэм и адэ-анэм я гъусэу Кавказым къэІэпхъуащ: япэщІыкІэ Прохладнэ къалэм, иужькіэ Налшык. Ленинград (иджы Санкт-Петербург) дэт худо- гъуэнхэм еплъыну, хуей хъумэ, ахэр къажественнэ училищэм щеджащ. КъБКъУ-м декоративно-прикладной гъуазджэмкІэ и къудамэр къиухащ. 1978 гъэм щыщІэдзауэ

Іуэхущіапіэ зэмылі эужьыг ъуэхэм сурэтыщі у щылэжьащ. 1986 гъэм республикэм и ЩІалэгъуалэм я унэм къыщызэригъэпэщащ «Вопрос» зэгухьэныгъэр. Абы хыхьэу музейхэм, библиотекэхэм гъэлъэгъуэныгъэхэр щригъэкІуэкІырт. 2006 гъэм щыщІэдзауэ УФ-м и Сурэтыщ Іхэм я зэгухьэныгъэм

Бейтыгъуэн Людмилэ Къармэхьэблэ (иджы Каменномост) къуажэм къыщалъхуащ. 1974 гъэм Дон Гус Ростов щы э художественнэ училищэм сурэтыщІ-декоратор ІэщІагъэр щызригъэгъуэтащ. 1978 гъэм щыщіэдзауэ республикэм, щіыналъэ зэмы-лізужьыгъуэхэм щекіуэкі гъэлъэгъуэныгъэхэм хэтщ. Налшык къалэм Лениным и цІэр зезыхьэ проспектым зэщхьэгъусэхэм къыщызэрагъэпэщауэ щыта галереем и унафэщІу илъэс зыбжанэкІэ лэжьащ. УФ-м и СурэтыщІхэм я зэгухьэныгъэм 2015 гъэм щыщІэдзауэ хэтщ.

Людмилэ - Ростов, Михаил - Санкт-Петербург щеджащ. Зэман дэкlауэ ахэр ЩоджэнцІыкІу Алий и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым щызэрихьэлІащ. Людмилэ театрым и сурэтыщІт, Михаил сценэм и лэжьакіуэт. Унагъуэ зэдаухуэри, Санкт-Петербург Іэпхъуахэщ. А къалэм и музейхэм, театрхэм, гъэлъэгъуэныгъэхэм, концертхэм сурэт щІыным теухуауэ щІэ куэдым щыхуагъэушащ. Людмилэ зэрыжиlэмкlэ, псом хуэмыдэу сурэт щlыным нэхъыбэу дезыгъэхьэхар Санкт-Петербург къалэращ.

Унагъуэ насыпыфІэ зыухуа Михаилрэ Людмилэрэ щІыналъэм и гъуазджэм, щэнхабзэм хэлъхьэныгъэфІхэр хуащІ. Нэхъыщхьэращи, я лэжьыгъэхэр цІыхухэм ягу дохьэ, я псэм дахагъэр, гуапагъэр къыща-гъэуш, щізупщэ яіэщ. Дуней псом къикіауэ «Гранд-Кавказ» хьэщІэщым зыщызыгъэпсэхухэм иджы Іэмал яІэщ сурэт гъэщІэ-

> ТЕКІУЖЬ Заретэ. Сурэтыр Къарей Элинэ трихащ.

• Хъыбар гуапэ

Аннинский Лев **КЪЕЛЪЫТЭ**

КъБР-м БизнесымкІэ и институтым щеджэ ЩоджэнцІыкІу Еленэ ехъулІэныгъэ щиlащ «Захуагъэ здэщыlэ Урысей» политикэ партым иригъэкlуэкlа литературэ зэпеуэм. Партым мы Іуэхур къызэригъэпэщащ «Роман-газета» журналым щІыгъуу. Абы ирагъэхьат Урысей Федерацэм и щІыналъэ 76-м щыщ цІыху-хэм я тхыгъэ 238-рэ.

ИДЖЫБЛАГЪЭ зэпеуэм и къэпщыта-кlyэ гупыр лэжьыгъэхэм хэплъэжри, кlэух зэпеуэм нэсахэр ягъэнэlуащ. «Урысейм и усыгъэщІэ» зэпеуэм къыщыхэжаныкІащ ЩоджэнцІыкІу Ёленэ.

КъэпщытакІуэ гупым яхэтащ литературэдж, литературэ критик цІэрыІуэхэр, литературэ журналхэмрэ газетхэмрэ я лэжьакіўэхэр. «Захуагъэ здэщыіэ Урысей» партым и пашэ Миронов Сергей къэпщытакІуэ гупым я нэхъыщхьэт. Зэпеуэр гуэшауэ щытащ «Урысейм и прозэщіэ» (романхэр, повестхэр, рассказхэр), «Урысейм и усыгъэщІэ» (усэхэмрэ поэмэхэмрэ), «Урысейм и публицистикэ тхыгъэщІэ» (очеркхэмрэ статьяхэмрэ) унэтІыныгъэхэмкіэ. Дэтхэнэми увыпіищ иіащ. Япэ увыпІэр къэзыхьахэм ахъшэ саугъэту иратынущ сом мин 75-рэ, етІуанэхэм - сом мин

ЕпщыкІузанэ

къыдэкІыгъуэр

50, ещанэхэм - сом мин 25-рэ. Къэпщытакіуэ гупым къабгъэдэкі саугъэт щхьэхуи щыІэнущ.

Литературэхутэ Аннинский Лев лауреатхэм щатепсэлъыхым, щхьэхуэу къытеувыІащ Еленэ и усыгъэм.

- Сыт сэ ЩоджэнцІыкІу Еленэ и усыгъэм сыдэзыхьэхыу хэлъыр жыпІэмэ, езым и псэкІэ зыхищІэр уи деж къызэрихьэсыфырщ. «Еуэ, дызэгъэпсалъэ усэкІэ»,- жызыІэ усакІуэм и ІэдакъэщІэкІхэм щызэхыбох дыхьэшх макъи, щыболъагъу гушы 1э дахэм и плъыфи, - жи ащ Аннинскэм

ХЬЭГЪЭБАНЭ Залинэ.

Hyp

адыгэ къуажэхьхэмрэ абыхэм къарыкІхэмрэ. Зыгъэхьэзырар Джэдгъэф Бо-

«Бжьыхьэ мэз» псалъащхьэм щіэт «Іэгъэбэгухэр» тхыгъэм Къуэдзокъуэ Фатіимэ щыдегъэціыху іэзэмылІэужьыгъэбэгу гъуэхэр.

«Дэ къытхуатх» Іыхьэм традзащ ныбжьыщІэ цІыкІухэм я ІэдакъэщІэкІ тхыгъэ кІэщІ зэмылІэужьыгъуэхэр.

«Жаншэрхъ» Іыхьэм традза «Дунейпсо кубокыр Лэскэныпс Іуфэ щызэІэпах» тхыгъэм Жыласэ Заурбэч щытопсэлъыхь Анапэ и Іэгъуэблагъэм щыІэ «Витязь» спорт комплексым кикбоксингымкІэ Дунейпсо кубокыр къэхьыным теухуа зэхьэзэхуэ зэрыщекіуэкіам. Я ныбжыр илъэсиблым щыщІэдзауэ пліыщіым нэс къриубыдэу спортсмен 1200-рэ зыхэта а зэхьэзэхуэм ліэужьыгъуэ зыбжанэкІэ щызэпеуащ. Къэбэрдей-Балъкъэрым икlavэ абы шыlа цlыху щэщІым зи насып нэхъ къикІар Лэскэн ЕтІуанэ къуажэм щыщ Сомгъур Азэмэтщ. И хьэрхуэрэгъу псоми ятекІуэри, Азэмэт Дунейпсо кубокыр къи-

хьаш АдэкІэ тет псалъэзэбхуащ.

къыдэкІыгъуэм «Нур»-м и гъуджэм къищыр кикбоксингымкІэ Дунейпсо кубокыр къэзыхьа Сомгъур Азэмэтщ.

АБЗУАН Пщымахуэ.

• Мас-рестлинг

Къуэщіысокъуэ Кристинэ и хэлъхьэныгъэ ин

Мэзкуу щекіуэкіащ мас-рестлингымкіэ дунейпсо Кубокыр къэхьыным ехьэліа зэіущіэхэм я финалыр. Абы хэтащ къэралыгъуэ 17-м икіа спортсмени 103-рэ.

УРЫСЕЙ Федерацэм и командэр нэхъ лъэщ дыдэу къыщІэкІащ икІи дыщэ медалу 10, дыжьыну 7, жэзу 10 абы зыІэригъэхьащ.

Къэралым и гуп къыхэхам и текІуэныгъэм хэлъхьэныгъэ хуищащ ди республикэм икіа килограмм 85-рэ зи хьэлъагъ КъуэщІысокъуэ Кристинэ. ЗэпэщІэтыныгъэ хьэлъэхэм абы жэз медалыр къыщихьащ. Псори зэхэту ди лъэпкъэгъум зэlущІитху иригъэкІуэкІати, щым 2:0-у и хьэрхуэрэгъухэр щыхигъэщ ащ.

Хуабжьу удэзыхьэх хъуащ а хьэлъагъым щыбанэхэм ящыщу нэхъ лъэрызехьэу къалъытэ США-м и ліыкіуэ Николь Карр Лэйси КъуэщІысокъуэм дригъэкІуэкІа зэ-Іущіэр. Спортсмен ціэрыіуэм ди лъэпкъэгъур тынш дыдэу ефіэкіащ. Ди жагъуэ зэрыхъущи, ещанэ зэпэщІэтыныгъэр щекІуэкІым Кристинэ мазитІ ипэкІэ УФ-м и чемпионатым щигъуэта фэбжьыр къэхъеижащ, ауэ ліыгъэм зригъэхьри, а зэіущіэри текіуэныгъэм хуигъэкІуащ. КъыкІэлъыкІуэ зэпэщІытыныгъитІым ди спортсменым и зэф эк псори нэсу къигъэлъэгъуэфакъым икІи къыхагъэщІащ.

КъыкІэлъыкІуэ дунейпсо чемпионатыр 2016 гъэм и фокlадэм Къыргъызстаным щекlуэкlынущ. Дыщыгугъынщ, абы ирихьэлізу и узыншагъэр зэфіигъзувэжу Къуэщ Іысокъуэм хуэфэщэну зыкъыщигъэлъэгъуэну икІи увыпІэ нэхъыщхьэр зыІэригъэхьэну

ЖЫЛАСЭ Замир.

• Самбэ

Щоджэн Ислъам **КЪОХЬЭ**

Осетие Ищхъэрэ-Аланием и къалащхьэ Влади-<u>кавказ иджыблагъэ щекІуэкІащ самбэмкІэ Кавказ</u> Ищхъэрэ федеральнэ щІыналъэм и зэхьэзэхуэ. Абы хэтащ спортсмен ныбжьыщІэ 400-м щІигъу.

ЩІЫНАЛЪЭ зэпеуэм Къэбэрдей-Балъкъэрым и лыкІуэхэм хъарзынэу зыкъыщагъэлъэгъуащ икІи медалих зыІэрагъэхьащ. Ди командэм япэ увыпІэ закъуэр къыхуихьащ зи хьэлъагъыр килограмм 81-рэ нэблагъэхэм я гупым щыбэна Щоджэн Ислъам. ЕтІуанэ увыпіэхэр яубыдащ Шомахуэ Ахьмэдрэ (кг 81-рэ) Иваниченкэ Викторрэ. Жэз медалхэр къыхуагъэфэщащ Куржы Рустам (кг 48-рэ), ЛъэнкІэпІашэ Ислъам (кг 70), Балъкъэр Къазбэч (кг 87-рэ) сымэ.

Ди щІалэхэр ягъэхьэзыращ Уэщхъун Башир, Майсурадзе Альберт, Ким Руслан, Унэшхуэл Аслъэн, Пкіэнашэ Мурат сымэ.

Текіуахэмрэ къыхэжанык ахэмрэ Іэмал ягъуэтащ 2016 гъэм и мазаем Чебоксары къалэм щекlуэкlыну Урысейпсо зэхьэзэхүэм хэтыну. КЪЭХЪУН Бэч.

Гъэсэныгъэ - дыщэ жыг

<u>Лашынкъей къуажэм щыщ Мамрэш</u> Мухьэмэд и анэ Сайлун иджыблагъэ тхыгъэ гуапэ къы і эрыхьащ и щіалэм къулыкъу щищіа дзэ частым и командирым къыбгъэдэкІыу.

ЧАСТЫМ и унафэщІым Сайлун къыхуигъэхьа фІыщІэ тхыгъэм итщ: «Мухьэмэд ди деж къулыкъу зэрыщища палъэм къриу-

быдэу гъэсэныгъэ дахэ, хабзэ, нэмыс зыхэлъ зауэлІу зыкъигъэлъэгъуащ. ЩІалэм дзэ Іуэхум еш имыщІэу зыхигъэгъуэзащ, жылагъуэ лэжьыгъэми жыджэру хэтащ. Дзэ къулыкъум теухуауэ къылъыс жэуаплыныгъэр зыхищТэу Хэкур хъумэным зэфІэкІрэ къарууэ иІэр ирихьэлІащ.

Быдэу ди фІэщ мэхъу Хэкум, цІыхубэм я деж къыщылъыс къалэныр дяпэкІи фи щІалэм щапхъэгъэлъагъуэу зэригъэзэщІэнур. Дзэ частым и командованэм, абы щыщ

гупым фіыщіэ ин фхудощі фи щіалэм ъэсэныгъэ дахэ зэрыхэфлъхьам папщіэ. Узыншагъэ быдэ, ехъулІэныгъэ, унагъуэ насып уиІэну дынохъуэхъу!»

- И адэ Мулид шхьэшымытыжми, Мухьэмэд си псалъэр тІу имыщІу, жыІэдаІуэў, щэныфlэу къэхъуащ. Хуабжьу гуапэ сщыхъуащ къулыкъу щищІа частым къикІыу фІыщІэ тхыгъэ къызэрысхуагъэхьар, жиІащ Сайлун.

Шэч къытетхьэркъым Мамрэш Мухьэмэд и анэр дяпэкІи куэдрэ зэригъэгуфІэнум, зыхэтым фІыкІэ къахэщу зэрыпсэунум.

БЖЬЫХЬЭЛІ Розэ.

Журналыр **ц<u>Іыхубэ тхакіуэ іутіыж Бо-</u>** лъэкіэм **рис къызэралъхурэ илъэс** Хьэту Пётрщ. 75-рэ зэрырикъуам теухуа <u>кІэ. Апхуэдэуи тридзащ</u>

пщІэ итха усэхэм ящыщ-

«ДИ ЩІЫНАЛЪЭМ и ліыхъужьхэр» псалъащхьэм зэм зэрыхуэшэрыуэм егъэщІэту традзащ Къармэ Рус- джакіуэ Іэпыч Іэсият и лан и ІэдакъэщІэкІ «Адми- фІыщІэшхуэ хэлъщ. Журрал хахуэ» тхыгъэр. Ар топсэлъыхь Прохладнэ (Къа- сэнхэм ящыщ зыбжанэм я лэкІыхь) къалэм 1906 гъэм сурэтхэр. мэкъуауэгъуэм и 10-м къыщалъхуа, иужькі э адмирал ва, куржы, азербайджан са-

хуэм хэта Головко Арсений. АдэкІэ фыкъыщеджэнщ дзэкІауэ. адыгей тхакІуэ Хъуадэ Сэфэр итха «Унэ дзы- псалъащхьэм щіэту жур-

къызэlуех псысэм. Ар къэбэрдей псэкъизыгъэтІэсар

щІыналъэм ижь-

Ди «ІутІыж Борис и лъзужь ижьыж лъандэрэ лъэпкъ лэдзыр «Б» хьэрфым теудахэр» тхыгъэ кіэщіым- зэмыліэужьыгъуэхэр щопсэу. Абыхэм ящыщ куэдым Іутіыжым сабийхэм па- я сабийхэр адыгэбзэкіэ псалъэу, къеджэу, тхэуэ ирагъасэ. Апхуэдэ сабийхэр шІэсщ Налшык и лицей №2-м. ЦІыкІухэр адыгэбналым тридзащ абы и гъэ-

Адэкіэ тетщ шотланд, литціэрыіуэ хъуа, Хэку зауэш- бий уэрэдхэр адыгэбзэкіэ Бещтокъуэ Хьэбас зэри-

«Фыкъеджэ, зэвгъащІэ» гъуэмрэ мэз дзыгъуэмрэ» налым къыщывгъуэтынщ

● КъБР-м и прокуратурэм

Хабзэхъумэхэм цыхухэр яхъунщіэрт

КъБР-м и прокурорым и къуэдзэ Махуэ Артур Іэ тридзащ Май къалэм щыпсэур, 1985 гъэм къалъхуар, зэрагъэкъуаншэ тхылъым.

щызэхагъэкІым ІУЭХУР ягъэбелджылащ 2014 гъэм и дыгъэгъазэм Урысейм и МВД-м Май районым щиІэ къудамэм и лэжьакІуэ ягъэкъуаншэм ОМОН-м и лэжьакіуэ нэгъуэщі и гъусэу сэхэр яіыгъыу Май районым щыщ Савиновхэ я

Республикэ клиникэ сымаджэщым и до-

хутыр нэхъыщхьэ, КъБР-м и Парламен-

тым и депутат Боттаев Хьэдис зэраукіам

теухуа уголовнэ Іуэхур зэхагъэкі. А щіэп-

хъаджагъэр зылэжьахэм ятеухуа хъыбар

къа Грызыгъэхьэм сом мелуанищ ираты-

нущи, мы телефонхэмкІэ фыпсалъэ хъу-

Следствэмкіэ и управленэу КъБР-м

8(8662) 42-35-92, 8(909) 488-77-44

гъэфар и пхъур зэрылlам къыхэкlыу.

Урысейм и Следственнэ комитетым

СледствэмкІэ управленэм и плъыр :

унагъуэм зэрытеуар икІи абыхэм сом мин 216-рэ къызэрыІэщІагъэкІар.

2015 гъэм и шІышылэм ягъэкъуаншэмрэ абы и гъусэмрэ сэрэ газ кІэрахъуэрэ яІыгъыу ятеуащ Лэскэн районым щыш Арщыдан къуажэм щыпсэу Гъажэхэ я унагъуэм икІи абыхэм сом мин 250-рэ, нэгъуэщІ мылъку лІэужьыгъуэхэр къытрахащ. Лей зытехьахэм ящыщ зым хузэфІэкІащ полицэр къриджэн. Къэса хабзэхъумэм ягъэкъуаншэр иубыдащ, адрей щіэпхъаджащіэр иліыкіащ щаубыдам игъуэта уІэгъэхэм.

Іуэхум хэплъэнущ Лэскэн район судыр.

КъБР-м и прокуратурэм и пресс-ІуэхущІапІэ.

Дзыхь зрагъэз телефон: 8(8662)

Дзыхь зрагъэз телефон: 8(8662)

Уголовнэ къэлъыхъуэныгъэ: 8(8662)

КъБР-м шыІэм и пресс-ІуэхущІапІэ.

Къэрал кіуэці іуэхухэмкіэ

министерствэу

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыІэ МВД-м

- Плъыр часть: 8(8662) 40-49-10,

дызэгъусэщ

• Псапэ

Щэкіуэгъуэм и 27-м Профсоюзхэм щэнхабзэмкіэ я уардэунэм Джуртубаев Тимудар зыщіэгъэкъуэнымкіэ «Дэ дызэгъусэщ» псапащіз Іуэху щекіуэкіащ. Абы и жэрдэмщіакіуэщ <u>Къалэн куэд щагъэзащІэ щІалэгъуалэ центрыр, «Премьера»</u> жылагъуэ зэгухьэныгъэр, продюсер Марыщ Розеттэ сымэ, проектым и унафэщіыр Къалэн куэд щагъэзащіэ щіалэгъуалэ центрым творчествэмрэ щіалэгъуалэ жэрдэмхэмкіэ къудамэм и унафэщ Кабуловэ Зитэщ.

ПСАПАЩІЭ марафоным хэтащ «Золотая струна» фестивалым текІуэныгъэ къыщызыхьахэмрэ республикэм щыІэ творческэ гупхэмрэ. Концертхэр республикэм и муниципальнэ щІыналъэхэмрэ, къалэ округхэмрэ щекіуэкіащ. Іуэхум иращіэкіа галаконцертым Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Къэрэшей-Шэджэсымрэ я артистхэм зыкъыщагъэлъэгъуащ.

КъызэгъэпэщакІуэхэмрэ артистхэмрэ гугъу ехьами, Іуэхум и фІыгъэкІэ сом 479700-рэ зэхуахьэсащ. А ахъшэмкІэ щІалэр и узым зэребэныну «Adcetris» хущхъуэ лІзужьыгъуэр къыхуащэхунущ. Гууз-лыуз яІзу Іуэхум хэта псоми фІыщІз яхуэфащэщ.

ИНЭРОКЪУЭ Данэ.

Редактор нэхъыщхьэ ХЬЭФІЫЦІЭ Мухьэмэд

Редколлегием хэтхэр

Жыласэ Заурбэч (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), ЖьэкІэмыхъу Маринэ (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), Ширдий Маринэ (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), Гъурыжь Мадинэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, НэщІэпыджэ Замирэ, Хьэжыкъарэ Алик, ШхьэщэмыщІ Изэ.

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ,

Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэхэм - 42-63-64, 47-31-54, 47-33-23; жэуап зыхь се-

кретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66. КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ ІуэхухэмкІэ - 42-22-86; къуажэ гъащІэмрэ экономикэмкІэ - 42-57-59; шэнхабзэмкІэ - 42-75-36; обозревателхэм - 42-22-89; хабзэхъумэ Іуэхущ Іап Іэхэм ядэлэжьэнымкІэ - 42-60-53; хъыбарыщІэхэмкІэ, спортымрэ письмохэмкІэ - 42-22-88; егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ-47-32-15; зэдзэкІакІуэхэм · 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; бухгалтерием -47-31-69; ЭВИ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер ІуэхущІапІэм - 42-26-41; сурэттехым - 42-75-78.

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкІэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщ Гэныгъэхэмк Гэ и управленэм. Тел.: 76-01-28, 76-01-10

Газетыр 1994 гъэм мэкъуауэгъуэм и 14-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ ІуэхущІапІэм №Н-0065-м щІэту ятхащ.

Зы илъэсым газетыр 250-рэ къыдок І. «Тетраграф» ООО-м щытрадзащ. КъБР, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 33.

республикэ газетхэм я редакцэхэм я лэжьакlуэхэр «Заман» газетым и корреспондент Байсиевэ Марзият Къаплъэн и пхъум хуогузавэ абы и анэ Байсиевэ Любовь Жэ-Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь

ЛІыукіым теухуа хъыбарым сом мелуанищ щіатынущ

КъБР-м Печатымрэ цІыхубэ коммуникацэхэмкІэ и къэрал комитетыр, «Заман», «Го-

рянка», «Кабардино-Балкарская правда», «Адыгэ псалъэ», «Советская молодежь»

42-01-90

49-50-62,

49-52-99

секретарым и къуэдзэ ДыщэкІ Соня, редактору ЩхьэщэмыщІ Изэ, корректорхэу Афэ Тамарэ (1, 4-нэ нап.), **ПхытІыкІ Азэмэт** (2, 3-нэ нап.). КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящІащ Дол Маринэ, Ныр Саидэ, Щомахуэ Марианнэ, Мэлбахъуэ Анжелэ, Бещто Оксанэ, сурэтхэм елэ-

жьар Бицу Жаннэщ. Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер ІэнатІэм щагъэхьэзыращ.

Газетым Іэ традзэн хуейш сыхьэт 20.00-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Индексыр 51531 • Тираж 3.167 • Заказ №2037